

Ondersteuningsprofiel
Passend Onderwijs
Basisonderwijs

Greetje Lenting

Minna Nicolai

COLOFON

Model Ondersteuningsprofiel Passend Onderwijs Basisonderwijs

Bernadette van Spiegel,
onderwijsadviseur

Drachten, januari 2012

Cedin

Lavendelheide 21
9202 PD DRACHTEN

T 088 0200 300

I www.cedin.nl

E info@cedin.nl

Model Ondersteuningsprofiel Passend Onderwijs Basisonderwijs

©Cedin Educatieve Dienstverlening

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1: De school	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Uitgangspunten voor Passend Onderwijs.....	7
1.3 Reflectie op het beleid van de afgelopen periode.....	8
1.4 De school – actuele gegevens.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.5 Het toelatingsbeleid van onze school	10
Hoofdstuk 2: Visie op Passend Onderwijs	11
Hoofdstuk 3: De ondersteuningsstructuur in school	13
3.1 niveau 1: de Basiszorg in onze school	13
3.1.1 Organisatie van de ondersteuning in de groepen.....	13
3.1.2 Taak van de groepsleerkracht bij het bieden van ondersteuning	14
3.1.3 Deskundigheidsbevordering van de leerkracht bij ondersteuning.....	14
3.1.4 Taakomschrijving onderwijsassistent bij ondersteuning	14
3.1.5 Deskundigheidsbevordering onderwijsassistent bij ondersteuning	14
3.1.6 Taakomschrijving Intern Begeleider	15
3.1.7 Deskundigheidsbevordering Intern Begeleider	16
3.1.8 Het Leerlingvolgsysteem en de toetskalender	16
3.1.9 Preventief en licht curatieve voorzieningen in de school	18
3.1.10 Organisatie van het interne overleg op school	18
3.1.11 Handelingsgericht werken en plannen van de extra ondersteuning	20
3.1.12 De procedure bij doorstroom en uitstroom	21
3.1.13 Het profiel van de basiszorg op onze school	22
3.2 niveau 2: de Breedtezorg – extra ondersteuning.....	23
3.2.1 Consultatie in de leerlingbegeleiding.....	23
3.2.2 Diagnostiek en aanvullend onderzoek en observatie	23
3.2.3 Werken met Individueel handelingsplan.....	23
3.2.4 Werken met eigen leerlijn, uitstroom- of ontwikkelingsperspectief	23
3.2.5 Taken specialisten op school in de breedtezorg.....	24
3.2.6 Aanmelding voor ambulante begeleiding	25
3.2.7 Aanmelding bij bovenschools zorgadviesteam/verwijsindex zorg.....	25
3.2.8 Aanmelding bij instelling voor jeugdzorg	25
3.2.9 Organisatie van de ambulante begeleiding in school	26
3.2.10 Voorbereiding verwijzing en het onderwijskundig rapport.....	26
3.2.11 Voorbereiding terugplaatsing vanuit speciale basisschool	26
3.2.12 Aanvraag indicatie voor extra ondersteuning	27
3.2.13 Het profiel van de Breedtezorg in school	27

3.3	niveau 3: de Dieptezorg - grenzen in de school	31
3.3.1	Verwijzing en aanmelding bij het speciaal basisonderwijs.....	31
3.3.2	Verwijzing naar het speciaal onderwijs	34
3.3.3	Profiel van de Dieptezorg: grenzen in de school.....	35
Hoofdstuk 4: Borging en kwaliteitszorg begeleiding		36
4.1	Instrument voor kwaliteitszorg in de school	36
4.2	Archivering leerlingengegevens en dossiervorming.....	38
Hoofdstuk 5: Samenwerking met anderen in de zorg		40
5.1	Samenwerking met ketenpartners in de zorg.....	40
5.2	Samenwerking met onderwijspartners.....	41
5.2.1	Regionaal overleg Passend Onderwijs	41
Hoofdstuk 6: Ouders en zorgplicht.....		42
6.1	Contact met ouders.....	42
6.2	Zorgplicht Passend Onderwijs.....	43
Bijlagen		44

Hoofdstuk 1: De school

1.1 Inleiding

In dit Ondersteuningsprofiel geeft onze school aan hoe de organisatie van de extra ondersteuning op de school eruit ziet en welk aanbod van onderwijs en ondersteuning aan alle leerlingen op onze school geboden kan worden.

Zoals in de wetgeving Passend Onderwijs staat, is de school verplicht een Ondersteuningsprofiel op te stellen dat deel uitmaakt van een dekkend regionaal onderwijsaanbod. Het referentiekader bevat een aantal uitspraken en uitgangspunten die kaderstellend zijn voor besturen.

In de diverse notities en discussie over Passend Onderwijs worden de begrippen basiszorg, extra ondersteuning in de eigen school, dieptezorg, lichte en zware zorg naast elkaar gehanteerd.

In de wettelijke omschrijving wordt het begrip **ondersteuning** geïntroduceerd. Het gaat hierbij om voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Ondersteuning die de school zelf kan bieden en gespecialiseerde ondersteuning die de school met hulp van het samenwerkingsverband en externe deskundigen kan verzorgen.

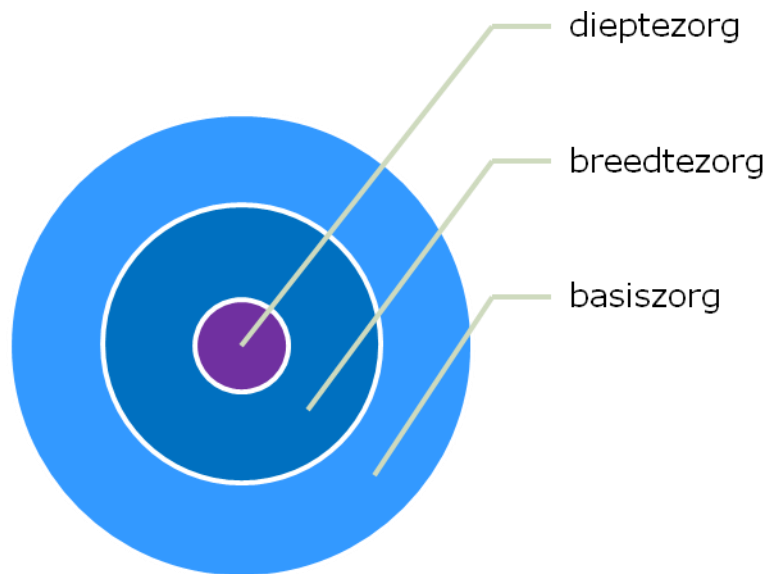
In dit document wordt de indeling 'basisondersteuning', extra ondersteuning in de eigen school en de gespecialiseerde ondersteuning gebruikt.

Met basisondersteuning wordt bedoeld de ondersteuning die de school biedt aan alle leerlingen. Onder extra ondersteuning in de eigen school verstaan we de 'extra ondersteuning' en gespecialiseerde ondersteuning die de school kan bieden met hulp van deskundigen buiten de school.

Dieptezorg zijn de speciale onderwijsvoorzieningen die aanwezig zijn in het samenwerkingsverband en niet op de eigen school waar zowel lichte en zware zorg aan leerlingen wordt geboden. Alle basisscholen zullen minimaal moeten voldoen aan een door de besturen in het samenwerkingsverband gezamenlijk vastgesteld niveau van basiszorg. In het referentiekader Passend Onderwijs worden ook aspecten van meer preventief en licht curatieve voorzieningen als basiszorg ondersteuning voor leerlingen benoemd.

Basiszorg, extra ondersteuning en speciale onderwijsvoorzieningen (breedte- en dieptezorg) worden vastgesteld door de samenwerkende zorgplichtige schoolbesturen.

Het begrip basiszorg is direct gerelateerd aan de kwaliteitsindicatoren waarop het onderwijstoezicht van de inspectie is geënt.

Ons Ondersteuningsprofiel voldoet aan de overeengekomen landelijke omschrijving van 'basiszorg' en tevens wordt aangegeven welke externe partners betrokken worden bij de extra ondersteuning in en om de school. Onze school maakt deel uit van het WSNS SWV openbaar primair onderwijs Hoogezand-Sappemeer en Slochteren. Dit SWV zal opgaan in het regionaal samenwerkingsverband Provincie Groningen SWV 20.01. In dit regionaal samenwerkingsverband is een dekkend aanbod onderwijsvoorzieningen voor specialistische ondersteuning aanwezig (zie het 'Ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband'). Het document waarin dit ondersteuningsprofiel is beschreven, maakt onderdeel uit van ons schoolplan 2011-2015.

1.2 Uitgangspunten voor Passend Onderwijs

Voor een adequate uitvoering van de ondersteuning van alle leerlingen hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Systematisch volgen van vorderingen van onze leerlingen met behulp van:
 - Methodeonafhankelijke toetsen Leerlingvolgsysteem
 - Methodeonafhankelijke eindtoetsing
 - Methodegebonden toetsen
- Systematische analyse van leerlingresultaten en de voortgang in de ontwikkeling;
- Extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben op basis van signalering, diagnose, handelingsplanning, evaluatie;
- Betrokkenheid van ouders bij de planmatige uitvoering van de ondersteuning aan leerlingen;
- Adequate procedures voor instroom, doorstroom en uitstroom van leerlingen;
- Toepassing van afgesproken procedures en protocollen;
- Centrale opslag van leerlinggegevens in een leerlingdossier;
- Gestructureerde en planmatige extra ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, zo nodig in een eigen leerlijn.

In de organisatie van de ondersteuningsstructuur van onze school gaan we uit van de drie niveaus: Basisondersteuning – Extra ondersteuning in de eigen school – Gespecialiseerde ondersteuning

niveau 1 de Basisondersteuning : Het onderwijs en voorzieningen van de school zelf.

De basisondersteuning is het aanbod van onderwijs en ondersteuning die de school zelf in de groepen aan alle leerlingen binnen de eigen schoolorganisatie kan bieden. De kern van basisondersteuning wordt uitgevoerd in de groep. Onder de basiszorg vallen maatregelen die voor alle leerlingen gelden, zoals werken in differentiatiegroepen. Ook coaching door interne begeleider(s) en andere deskundigen van de school (taal- en rekenspecialisten, leerling-begeleiders, logopedisten, vertrouwenspersonen).

Onze basisondersteuning heeft een permanent karakter en is bestemd voor alle leerlingen.

niveau 2 de Extra ondersteuning in de eigen school : Het onderwijs en de extra ondersteuning met behulp van externe voorzieningen.

Dit is ons aanbod van onderwijs en extra ondersteuningsvoorzieningen in de school. De school blijft zelf de verantwoordelijkheid dragen voor het onderwijs aan de leerlingen, maar schakelt daarbij de hulp in van externe deskundigen. Bij deze extra ondersteuning blijft de leerling ingeschreven op de school. Voor de inzet van de specifieke extra ondersteuning aan de leerling beschikt de school over aanvullende middelen.

De Extra ondersteuning in de eigen school heeft een tijdelijk en/of aanvullende karakter en is bestemd voor leerlingen met beperkte speciale onderwijs ondersteuningsbehoeften.

niveau 3 de gespecialiseerde ondersteuning in het passend onderwijs.

Dit is het aanbod aan extra ondersteuning in gespecialiseerde voorzieningen zoals die in het samenwerkingsverband in de regio aanwezig zijn, zoals het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs. De school draagt de verantwoordelijkheid voor de leerling over aan deze voorziening. Welke grens aan de extra ondersteuning hanteren wij op school. Wanneer een verwijzing overwogen wordt en hoe deze verloopt, wordt beschreven in dit deel van het ondersteuningsprofiel van de school.

De gespecialiseerde ondersteuning kan zowel permanent als tijdelijk van aard zijn en is bestemd voor leerlingen met complexe speciale onderwijsbehoeften.

Beschrijving in het ondersteuningsprofiel van de school

Wij nemen als school onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leerlingen. Dit betekent dat wij elkaar informeren en helpen. Daarbij leren we van elkaar en vergroten op deze manier onze deskundigheid. Wij evalueren onze eigen rol om ervan te leren.

Binnen de groepen staat het handelen van de leerkracht centraal. "Wat heb ik nodig om dit kind te kunnen helpen?" is onze basisvraag. Externe hulp zal zich richten op deze vraag om van daaruit de leerlingen te kunnen ondersteunen in hun leerproces. Dit leerproces gebeurt, onder verantwoordelijkheid van de leerkracht, zoveel mogelijk in de groep. De leerkracht krijgt hierbij ondersteuning van onze interne begeleider.

Wij informeren de ouders over het leerproces van hun kind(eren). De voortgang van het leerproces leggen we vast en de ouders weten wat daar staat. We vragen van de ouders om mee te denken en te spreken, zodat we samen verantwoordelijk zijn voor het leerproces van het kind.

1.3 Reflectie op het beleid van de afgelopen periode

Hierin beschrijven wij een korte schets van de ontwikkeling van de school op het gebied van de extra ondersteuning. Welke aspecten op dit gebied zijn in ontwikkeling, welke aspecten zijn nog in oriënterende fase of in de fase van implementatie. En welke aspecten zijn al ingevoerd in de dagelijkse praktijk op school.

We benoemen de aanknopingspunten in de beoordeling van de inspectie (het externe toezicht) als het gaat over de extra ondersteuning van de school.

Onze school is een school in ontwikkeling. Het team is zich met elkaar aan het professionaliseren. Het team wil daarbij ook de leerlingen d.m.v. samenwerkend leren betrekken in het zelfverantwoordelijk zijn en tot verdere uitwerking van zelfstandig werken en biedt dat aan via verschillende leerstrategieën o.a. door coöperatief leren. Daarbij ontwikkelen wij ons op het gebied van het 'Handelingsgericht werken' en volgen wij de invoering van de 1-Zorgroute die op bovenschools niveau wordt ingevoerd en begeleid.

Mede door de invoering van handelingsgericht werken, is onze kijk op leerlingen veranderd. Het accent in de extra ondersteuning is verschoven van het geven van remedial teaching aan individuele leerlingen, naar het meedenken met de leerkracht over een adequate aanpak van leerling met extra ondersteuningsbehoeften in de groep. De vragen van leerkrachten, ouders en leerlingen zijn het uitgangspunt van de extra ondersteuning geworden.

Na bezoeken van de onderwijsinspectie in het afgelopen jaar hebben wij dit jaar een jaarplan gemaakt waarin wij beschrijven hoe we binnen een vastgestelde periode de onderwijskwaliteit willen verbeteren. Zicht hebben op onze ondersteuning en de kwaliteit op extra ondersteuning verbeteren is één van onze prioriteiten. Hiervoor hebben wij in het jaarplan verbeterpunten in de extra ondersteuning en de begeleiding genoemd.

1.4.1 De school – actuele gegevens

In deze paragraaf geven we de meest actuele kengetallen die betrekking hebben op de extra ondersteuning in de school. De gegevens zijn tevens van belang voor het ontwikkelen van beleid op het niveau van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Ieder jaar worden de kengetallen opnieuw geïnventariseerd. Jaarlijks worden deze kengetallen in het jaarverslag gepubliceerd. (Zorgplan Wsns en Jaarplan van de Walstraschool.

- Welke leerlingen zitten er op de school/wat is hun sociale context;
- Aantal leerlingen op school/eventueel de prognose van de komende jaren;
- Aantal leerlingen met een speciaal ondersteuningsarrangement (extra ondersteuning in de eigen school);
- Aantal verwijzingen naar sbo en so;
- Meest voorkomende aard van de problematiek en ondersteuningsbehoeften van leerlingen;
- Specifieke deskundigheid van personeel in de school;
- Speciale voorzieningen zoals fysieke toegankelijkheid en beschikbare hulpmiddelen voor leerlingen met een lichamelijke beperking;
- Gegevens van het samenwerkingsverband waar de school deel vanuit maakt.

Aantallen	Onze school
	Aantal
Leerlingenaantallen	135
Leerlingen met gewichtscore	0
Leerlingen met rugzak	0
Leerlingen met dyslexie	3
Leerlingen met dyscalculie	1

(1 juni 2013)

Deskundigheid	School	SWV
	aantal uur jaar	
Orthopedagoog/psycholoog Onderzoek en CLB	40	
Schoolmaatschappelijk werk		16 uur
Logopedie	<ul style="list-style-type: none"> • Met ingang 2013-2014 screening logopedie groep 2 	
Screening Motoriek	*Screening en of begeleiding op school	

Sociaal emotionele ontwikkeling

Gedragsdeskundigen

Specialist Hoogbegaafdheid

ervaringsdeskundigen
(IB-er en leerkracht)

1.5 Het toelatingsbeleid van onze school

Binnen het bestuur van Hoogezand- Sappemeer is een gezamenlijke procedure afgesproken rond de aanmelding, inschrijving en toelating van de leerlingen.
Zodra een kind 3½ jaar is kan hij/zij worden ingeschreven op school. De ouders ontvangen dan een **inschrijfformulier**, een **intakeformulier** en een samenvatting van de toelatingsprocedure.

Van de peuterspeelzaal ontvangen wij een **overdrachtformulier** met gegevens van de betreffende leerling. De gegevens van de intake- en overdrachtformulieren gaan naar de leerkracht van groep 1/2 en worden in de leerlingenmap opgeslagen.

Na de aanmelding door de ouders voert de directeur een kennismakingsgesprek, beantwoordt vragen en laat de school zien. Nadat de leerling is ingeschreven kan de leerling komen kennismaken met de school en zijn klas. De kennismakingsperiode is 2 dagdelen nadat het kind drie jaar en 9 maanden is geworden. Nadat de leerling is ingeschreven, ontvangen de ouders een schoolgids van de school.

De directeur beoordeelt na aanmelding of het een kind betreft dat extra ondersteuning behoeft. De directeur kan aan de ouders verzoeken gegevens te verstrekken over stoornissen of handicaps van het kind of beperkingen in de onderwijsparticipatie.

Met ingang van 1 augustus 2012 is de wetgeving betreffende het stelsel van de voorzieningen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in werking getreden. Deze wettelijke regeling maakt het mogelijk, dat ouders van leerlingen met een handicap kunnen kiezen voor een (speciale) basisschool of een school voor speciaal onderwijs. Ouders krijgen dan het recht - in samenwerking met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs - de best passende school voor hun kind te zoeken.

Onze school zal graag meedenken in de verantwoorde toepassing van deze wet. Daarbij wordt grote waarde gehecht aan het belang van de betrokken leerling.

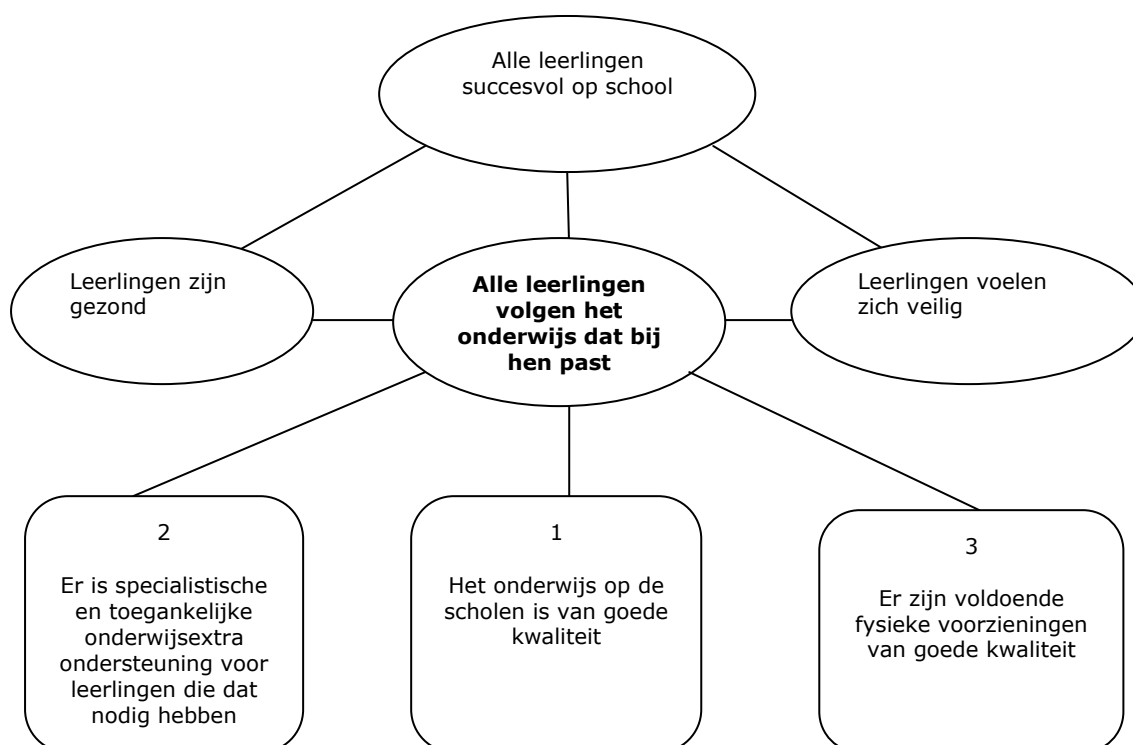
Wanneer een kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte naar een (speciale) basisschool gaat, moeten er goede afspraken en plannen gemaakt worden met de leerkrachten, de ouders en andere deskundigen in de school, die ondersteuning geven.

Het schoolbestuurlijk beleid is vastgelegd in de notitie: 'Toelating, verwijdering en schorsing'. Daarin staat de uitgebreide procedure beschreven. Deze is op de website van het schoolbestuur te vinden.

n.b. In het geval dat er specifieke toelatingsprocedures gelden, kunnen deze hier benoemd worden of naar worden verwezen. Bijvoorbeeld VVE beleid en Opvang van Nieuwkomers en asielzoekers

Hoofdstuk 2: Visie op Passend Onderwijs

Een algemene visie op Passend Onderwijs staat in het werkdocument: 'Passend Onderwijs en het referentiekader voor de zorgplicht' (Harten, 28 juni 2010). Daarin wordt Passend Onderwijs ingekaderd zoals in onderstaand schema is samengevat.

In dit schema wordt de relatie gelegd tussen de maatschappelijke doelstelling - *alle leerlingen zijn succesvol op school* - en de domeinen gezondheid en veiligheid.

Hiermee wordt aangegeven dat de doelstelling van passend onderwijs niet zonder deze voorwaarden gerealiseerd kan worden. Er is daarvoor ook samenwerking nodig met andere zorginstellingen in de omgeving van de school, de z.g. ketenpartners. Om succesvol te zijn op school is meer nodig dan alleen een passend onderwijsaanbod. Leerlingen moeten gezond zijn en zich veilig voelen op school en thuis.

Alle leerlingen zijn succesvol op school wanneer zij onderwijs volgen dat bij hen past.

Dat vereist ook onderwijsvoorzieningen die van goede kwaliteit zijn en toegankelijke onderwijs-ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. Ook hiervoor is samenwerking met andere gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen in de regio noodzakelijk. De vereiste samenwerking realiseert de school op het niveau van het samenwerkingsverband.

Visie schoolbestuur

Visie op extra ondersteuning

Bij het streven naar succesvol zijn op school en het bieden van onderwijs dat bij elke leerling past, hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Passend onderwijs is zo regulier/normaal mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zoveel mogelijk in partnerschap met de ouders van het kind;
- Passend onderwijs sluit aan bij de leer- en ontwikkelingsbehoefte die de leerlingen hebben;
- Het onderwijsaanbod en de leer-/ondersteuningsarrangementen zijn passend als zij gericht zijn op en bijdragen aan een ononderbroken ontwikkeling van het kind.

Bij het streven naar succesvol en passend onderwijs willen wij in de school het handelen door de leerkrachten op basis van onderwijsbehoeften bevorderen. Daarbij verandert onze manier waarop wij naar leerlingen kijken. Het accent in de extra ondersteuning verschuift van het geven van hulp aan individuele leerlingen, naar het meedenken met de leerkracht over een adequate aanpak voor alle leerlingen in de groep. We noemen dit het handelingsgericht werken in de groep en het handelingsgericht begeleiden van leerlingen.

Bij het handelingsgericht werken gaan we uit van de leerling met zijn totale ontwikkeling. De leerling-kenmerken worden zo volledig mogelijk onderzocht en beschreven. Daarbij gaan we juist niet uit van de zwakke kanten van de leerling, maar van zijn/haar sterke punten. Daarmee kunnen wij de onderwijsbehoefte van iedere leerling positief benoemen waardoor het leer- en ontwikkelingproces van het kind wordt gestimuleerd.

Hoofdstuk 3: De ondersteuningsstructuur in school

In dit hoofdstuk geven wij een beschrijving van de ondersteuningsstructuur.

3.1 niveau 1: de Basisondersteuning in onze school

3.1.1 Organisatie van de ondersteuning in de groepen

De leerkracht in de groep werkt handelingsgericht, bijvoorbeeld met groepsplannen. Uitgangspunt zijn de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De leerkracht verzamelt systematisch gegevens van alle leerlingen door middel van dagelijkse observaties, schriftelijke opdrachten, methodegebonden toetsen, methodeonafhankelijke toetsen, in gesprekken met leerlingen en vragenlijsten. Deze gegevens worden geordend en systematisch bijgehouden in het groepsoverzicht.

Per vakgebied heeft de leerkracht inzicht in de stimulerende en belemmerende (omgeving en persoonlijke) factoren van de leerlingen. Groepsoverzichten worden bewaard in een groepsmap. De toetsgegevens worden vastgelegd in een gestandaardiseerd leerlingvolgsysteem van de school.

Groepsplannen zijn afgeleid van het schoolplan. In het schoolplan staan de leergebieden beschreven op basis van de kerndoelen. Voor alle leergebieden geeft de school aan welke methodes en materialen gebruikt worden en hoe de leergebieden in niveaus ingedeeld gedurende de hele basisschoolperiode aan bod komen. Leerkrachten die een groepsplan maken, bepalen op grond van de leerlingengegevens welk deel van de leerstof voor zijn of haar leerlingen geschikt is in een gegeven periode. De leerkracht maakt uit het totale onderwijsaanbod een selectie voor zijn/haar groep. Per jaar wordt er minimaal twee keer een nieuw groepsplan opgesteld door de groepsleerkracht.

Differentiatie binnen de groep

In de groep* zijn er soms (grote) verschillen tussen de leerlingen. Deze verschillen uiten zich in verschillende onderwijs- en instructiebehoeften. In het groepsplan kan dan voor een deel van de groep leerlingen een aangepaste doelstelling of instructiewijze en verwerkingswijze worden aangegeven. Deze clustering van groepjes leerlingen vindt meestal plaats in een beperkt aantal niveaus.

* in jaargroepen en in combinatiegroepen.

Convergente differentiatie

De school werkt volgens de uitgangspunten van de convergente differentiatie. Dat betekent:

- Voor alle leerlingen, uitgezonderd leerlingen met een officieel vastgestelde eigen leerlijn, geldt dat aan hen in principe de leerstof t/m eind groep 8 wordt aangeboden;
- Dit heeft als consequentie dat in principe aan alle leerlingen van een bepaalde groep de leerstof voor de betreffende groep (leerjaar) wordt aangeboden;
- Voor de 'basisgroep' geldt dat aan hen het reguliere aanbod voor de betreffende groep wordt aangeboden;
- Voor 'plusleerlingen' geldt eventueel een extra/aanvullend/verdiepend aanbod. Aan hen worden ook hogere eisen gesteld wat betreft het verwachte resultaat op de toets;
- Voor 'risicoleerlingen' geldt dat extra instructies/begeleiding nodig zijn om het doel van het betreffende leerjaar te halen. Aan hen worden wat lagere eisen gesteld wat betreft het resultaat op de toets;
- Differentiatie houdt dus in:
 - differentiatie t.a.v. instructie (pre-teaching, verlengde instructie, begeleidde inoefening, geen instructie);
 - begeleiding (pedagogische aanpak, begeleiding bij werkhouding en concentratie);
 - minimumaanbod dat voldoet aan de kerndoelen van de betreffende groep;

- Leerlingen met een officieel vastgestelde eigen leerlijn hebben een eigen leerdoel, dat afwijkt van het leerdoel van de groep. Ditzelfde kan eventueel ook gelden voor hoogbegaafde leerlingen (M. Balvert, 2010).

Om de organisatie van de extra ondersteuning op verschillende niveaus in de groep mogelijk te maken heeft de school het systematisch leren van zelfstandig werken ingevoerd in alle groepen. Hierdoor krijgt de leerkracht de mogelijkheid om te differentiëren (instructie, verlengde instructie, begeleide inoefening, pre-teaching).

3.1.2 Taak van de groepsleerkracht bij het bieden van ondersteuning

De leerkrachten zijn de eerstverantwoordelijke voor het signaleren van welke leerlingen extra aandacht nodig hebben. Daartoe gebruiken zij de onderstaande middelen en afgesproken werkwijzen in de school:

- Observeren van leerlingen
- Hanteren van registratie- en signaleringslijsten
- Afnemen en registreren van methodegebonden toetsen
- Afnemen van toetsen van leerlingvolgsysteem
- Analyseren van observatie- en toetsgegevens van alle leerlingen
- Bespreken van de groeps-/leerlinggegevens in het kader van opbrengstgericht werken
- Voeren van diagnostische gesprekken en uitvoeren van observaties
- Opstellen van groepsoverzichten (onderbouwing groepsplannen)
- Opstellen van groepsplannen en individuele handelingsplannen
- Bespreken van de groepsoverzichten en groepsplannen tijdens de groepsbesprekingen met de interne begeleider.
- Uitvoeren van groepsplannen en individuele handelingsplannen
- Inbreng van leerlingen
- Voeren van oudergesprekken
- Werken met diverse protocollen en aanvullend aanbod voor leerlingen (zoals hoogbegaafdheid, dyslexie, dyscalculie)

3.1.3 Deskundigheidsbevordering van de leerkracht bij ondersteuning

De school gebruikt zowel interne als externe deskundigen ter ondersteuning van de uitvoering van extra ondersteuning in de groepen. Groepsleerkrachten kunnen hun deskundigheid en vaardigheden vergroten door middel van:

- Scholing (zowel individueel als op teamniveau)
- Bijhouden van vakliteratuur
- Collegiale consultatie
- Coachen door de interne begeleider
- Adviseren en coachen door externe deskundigen

De activiteiten scholing en deskundigheidsbevordering worden jaarlijks benoemd en verantwoord in het School Jaarplan.

3.1.4 Taakomschrijving onderwijsassistent bij ondersteuning

n.v.t.

3.1.5 Deskundigheidsbevordering onderwijsassistent bij ondersteuning

n.v.t.

3.1.6 Taakomschrijving Intern Begeleider

De interne begeleider is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van alle extra ondersteuning binnen de school. De taken van de interne begeleider zijn hier verdeeld aan de hand van een vijftal taakgebieden. Deze zijn afgeleid van de matrix 'competenties van de interne begeleider'.

1. Beleidsstaken:

- Opstellen en bewaken van de procedures m.b.t. de extra ondersteuning aan leerlingen in de school.
- Opstellen en evalueren van de beslissingscriteria t.a.v. ondersteuningsniveaus (o.a. doorstroom protocol).
- Opstellen van jaaroverzicht kengetallen extra ondersteuning.
- Bewaken van de kwaliteit basiszorg en breedtezorg op schoolniveau.
- Maken van een diepteanalyse n.a.v. de toetsresultaten van het LOVS. Dit wordt besproken met directie en team.

2. Taken m.b.t. vernieuwing en kennisverbreding:

- Initiëren en ondersteunen van expertise in de school m.b.t. extra ondersteuning.
- Opbouwen en onderhouden van het relatienetwerk binnen het Samenwerkingsverband.
- Opbouwen en onderhouden van relaties met onderwijsbegeleiding en nascholingsinstituten.
- Onderhouden van contacten en op de hoogte blijven van de ontwikkelingen m.b.t. het voortgezet onderwijs in samenwerking met leerkracht groep 8.

3. Coördinatie en beheerstaken:

- Opstellen en bewaken jaarplanning activiteiten en overleg (HGW-cyclus).
- Coördinatie leerlingvolgsysteem (waaronder de toetskalender).
- Opstellen roosters en coördinatie van de groep- en leerlingenbesprekingen.
- Beheer van de leerlingendossiers.
- Beheer van de orthotheek.
- In samenwerking met leerkrachten van groep 8 de activiteiten rondom de eindtoets bewaken, plannen, uitvoeren en evalueren.

4. Taken als coach:

- Opzetten en leidinggeven aan groep- en leerlingenbesprekingen.
- Uitvoeren van klassenconsultaties met als aandachtspunt het leraargedrag in de groep.
- Geven van advies aan leraren t.a.v. extra ondersteuning in de groep.
- Het coachen van leraren.
- Inwerken van nieuwe leerkrachten m.b.t. de ondersteuningsstructuur van de school.

5. Leerlinggerichte taken:

- Intakegesprekken met ouders van nieuwe leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.
- Uitvoeren van diagnostisch onderzoek: observaties, pedagogisch didactisch onderzoek (PDO).
- Overleg met de leerkracht (over o.a. extern onderzoek/hulp met externe deskundigen).
- Gesprekken met ouders (o.a. voorlichting en ondersteuning bij verwijzing).
- Gesprekken met externe deskundigen (consultatief leerlingbegeleider, ambulante begeleiders).
- Begeleiden bij het verwijzingsproces.

3.1.7 Deskundigheidsbevordering Intern Begeleider

De interne begeleiders vergroten hun deskundigheid door gebruik te maken van:

- Scholing; alle IB-ers binnen SWV.
- Bijhouden van vakliteratuur.
- Collegiale consultatie en intervisie met intern begeleiders in het SWV.
- Consultatieve gesprekken met orthopedagoog of psycholoog van de onderwijsbegeleidingsdienst.

IB-netwerken: Binnen de samenwerkingsverbanden functioneren twee IB netwerken. In de gemeente Hoogeveen-Sappemeer en in de gemeente Slochteren. De beide netwerken organiseren zelfstandig een aantal intervisie bijeenkomsten per jaar.

Twee keer per jaar wordt er een gezamenlijke IB netwerkbijeenkomst voor het SWV georganiseerd voor directeuren en IB-ers van de scholen in het SWV 2.10.

Beleid SWV 2.10 m.b.t. Professionalisering

- Om de gestelde doelstelling te kunnen realiseren zullen de leraren, IB-ers, schoolleiders en andere werkers in de leerlingenzorg over bepaalde vaardigheden en aan gestelde competenties moeten voldoen. Dit zal zijn weerslag hebben op het personeelsbeleid en is de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.
- Mocht er de komende jaren de scholen te maken krijgen met krimp in het leerlingenaantal zal dit ook gevolgen hebben voor het personeelsbestand, kwaliteitsbehoud is hierbij een aandachtspunt. Ontwikkelen van beleid hierop is aan het schoolbestuur.
- Het scholingsaanbod van het samenwerkingsverband zal worden afgestemd op de doelstellingen van de schoolbesturen op het gebied van de leerlingenzorg.
- De visie van het samenwerkingsverband hierin is dat het trainen van vaardigheden resulteert in gedragsverandering. Training gebeurt veelal op de eigen werkvloer, dit geldt voor alle betrokkenen, zowel voor leraren, IB-ers, directeuren en andere leidinggevenden.
- Omdat het realiseren van het continuüm een gedeelde verantwoordelijkheid is gaat het SWV uit van gezamenlijke financiering waar dat mogelijk is van scholing.
- Omdat intern begeleiders de spil zijn van het zorgbeleid in de afzonderlijke scholen, dienen zij de ontwikkelingen op het terrein van de zorg goed te volgen. Dit vraagt om een goede informatievoorziening en om intervisie ('leren van en met elkaar'). Jaarlijks organiseren de consultatief begeleiders, in overleg met de coördinator IB- netwerkbijeenkomsten, waarin meerdere relevante thema's worden besproken.
- In het SWV is al een aantal jaar een scholingsaanbod Handelingsgericht werken- invoering van 1-zorgroute in de school voor IB-ers.

Concrete activiteiten van scholing en deskundigheidsbevordering worden ieder jaar benoemd in het Schooljaarplan.

3.1.8 Het Leerlingvolgsysteem en de toetskalender

De school maakt gebruik van een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en ontwikkeling van alle leerlingen. Onder leiding van de interne begeleider stellen de leerkrachten van groep 1 t/m 8 twee keer per jaar (zie voor het tijdstip van afnemen de toetskalender – zie bijlage) de groepsresultaten vast aan de hand van de landelijk genormeerde methodeonafhankelijke toetsen. Wij gebruiken hiervoor de volgende toetsen:

Overzicht LVS toetsen

Toetsen	Naam van de toets
---------	-------------------

Ruimtelijke oriëntatie en getalbegrip	CITO Rekenen voor kleuters
Beginnende geletterdheid	Screening dyslexie
Taal voor kleuters	CITO Taal voor kleuters 2011
Woordenschat	CITO Woordenschat
Technisch lezen	DMT/AVI
Begrijpend lezen	CITO begrijpend lezen
Spelling	CITO spelling
Rekenen	CITO rekenen en wiskunde
Sociaal emotionele ontwikkeling	ZIEN
Eindtoets	CITO eindtoets

De leerkracht legt binnen twee weken na het afnemen van de toetsen de resultaten van alle methodeonafhankelijke toetsen vast in het geautomatiseerde LVS. Hiervoor maken wij gebruik van (CITO LOVS).

De leerkracht zorgt voor opslag en bewaart de gegevens in de groepsmap. Een kopie gaat naar de IB-er (IB-groepsmap). Voor de leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte worden door de Intern Begeleider ook de individuele profielen uitgedraaid. Deze gegevens bewaart de Intern Begeleider in het leerlingendossier.

3.1.9 Preventief en licht curatieve voorzieningen in de school

We beschrijven de basisondersteuning die voor alle leerlingen beschikbaar zijn. Dit zijn de voorzieningen die de school zelf zonder hulp van externe specialisten kan inzetten ten behoeve van de leerlingen. In het referentiekader passend onderwijs worden de onderstaande voorzieningen genoemd:

- Signaleren van leerproblemen en opvoedproblemen;
- Aanbod voor leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie;
- Aanbod voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met minder dan gemiddelde intelligentie;
- Fysieke toegankelijkheid en hulpmiddelen voor leerlingen met een lichamelijke handicap ;
- Programma's gericht op sociale veiligheid en voorkomen van gedragsproblemen;
- Protocollen zoals bijvoorbeeld voor pesten, dyslexie (dyscalculie, medische handelingen door personeel van de school zijn in ontwikkeling).

Dyslexie

Wij hanteren het protocol leesproblemen en dyslexie .

Meer informatie is te vinden op:

<http://www.masterplandyslexie.nl>

<http://www.dyslexieroute.nl>

<http://www.steunpuntdyslexie.nl/dyslexie-op-school/protocollen-dyslexie>

Dyscalculie

Wij hanteren het *Protocol Ernstige Reken Wiskunde-problemen en Dyscalculie*

Hoogbegaaftheid

Onze school hanteert het protocol "Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong op de Walstraschool".

Protocol medisch handelen is vastgesteld op bestuursniveau (zie bijlage: protocol medisch handelen).

Checklist toegankelijkheid gebouw en schoolomgeving

Zie bijlage 18 voor een actueel overzicht van de aanwezige voorzieningen in onze school en omgeving: in ontwikkeling.

Pestprotocol (evt. internetprotocol)

We hebben een pestprotocol op school vastgesteld (zie Veiligheidsplan).

3.1.10 Organisatie van het interne overleg op school

De beschrijving van het overleg op school is hier volledig gebaseerd op de cyclus van het handelingsgericht werken en plannen van de extra ondersteuning conform het model van de 1-Zorgroute (Balvert, 2010).

Groepsbespreking

De interne begeleider organiseert, minimaal 2 keer per jaar, een groepsbespreking.

Deelnemers aan de groepsbespreking zijn in ieder geval:

- de interne begeleider;
- de leraar (leraren) van de betreffende groep.

Centraal in de groepsbespreking staat de bespreking van het groepsplan op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen en de gestelde doelen.

De leerkracht signaleert leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. In het groepsoverzicht noteert de leerkracht de actuele leerlingengegevens.

De CITO middentoetsen van januari worden in februari besproken. Er wordt een nieuw groepsplan opgesteld.

CITO eindtoetsen van juni worden in juni uitgewerkt en bij de overdracht besproken. In het begin van het schooljaar (augustus) wordt het groepsplan aansluitend opnieuw opgesteld. Zo nodig wordt er een tussentijdse aanpassing gedaan.

Leerlingbespreking

Op een aantal momenten in het schooljaar (tijdens een zorgvergadering en/of een CLB-bespreking) vindt er een leerlingbespreking plaats met de leerkrachten en de IB-er.

Deelnemers aan de leerlingbespreking kunnen zijn:

- de interne begeleider;
- de leraar (leraren) van de betreffende groep;
- de consultatieve begeleider van de onderwijsadviesdienst of het samenwerkingsverband;
- de ambulante begeleider van het samenwerkingsverband/speciaal onderwijs;
- de ouders/verzorgers van de leerling;
- de schoolarts/schoolverpleegkundige;
- de schoolmaatschappelijke werker.

Doel van de leerlingbespreking is het inventariseren van een complexe hulpvraag van de leerkracht met als mogelijke uitkomsten:

- meer inzicht krijgen in de ontwikkeling van een leerling
- leren van elkaar (expertise delen)
- noodzaak tot verdere diagnostiek;
- aanpassen van het zorgniveau (breedte- of dieptezorg);
- bijstellen van het groepsplan/individuele handelingsplanning/leerlijn;
- inschakelen van externe zorg/voorbereiding verwijzing.

Plenaire overleg van het (bouw)team

Op een aantal vaste tijdstippen organiseert de intern begeleider en/of de directeur een vergadering voor het hele team m.b.t. de extra ondersteuning aan leerlingen.

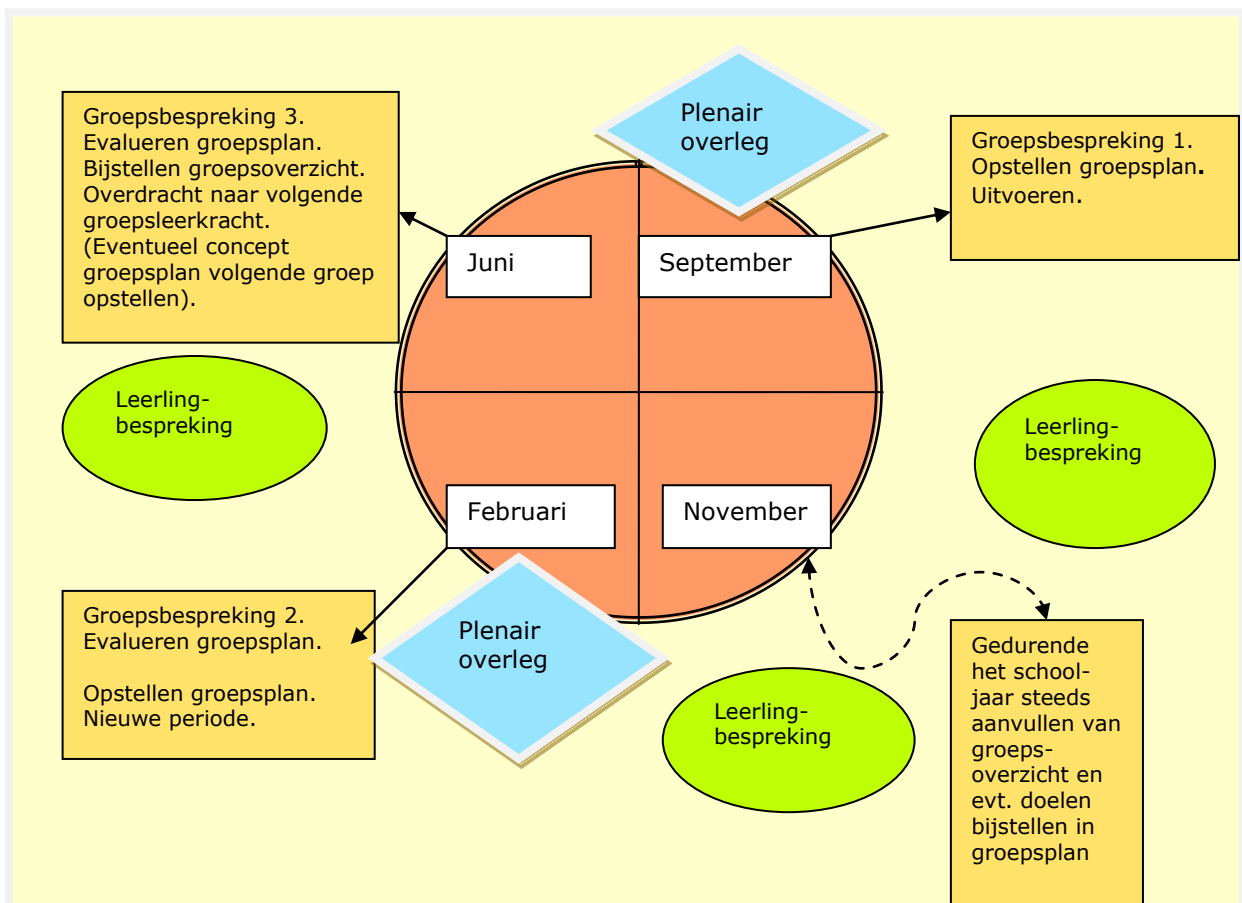
Deelnemers aan het plenaire ondersteuningsoverleg zijn:

- de directie;
- de interne begeleider(s);
- het team/of de betreffende bouw.

Op het plenaire ondersteuningsoverleg worden bijvoorbeeld de volgende agendapunten ingebracht door de intern begeleider en/of de directie:

- Leerlingen met zodanige (gedrag)problemen dat het van belang is dat er wordt gekozen voor een aanpak die wordt uitgevoerd door het team/bouwteam.
- Leerlingen die in aanmerking komen voor versnellen of verlengen.
- Leerlingen met een individuele leerlijn, of daarvoor in aanmerking komen.
- Trendanalyse van opbrengsten op school- en groepsniveau.
- Het Ondersteuningsprofiel van de school.
- Een specifiek thema bijvoorbeeld gekoppeld aan een scholing of ontwikkeltraject van de school.

In schema het overleg op school

3.1.11 Handelingsgericht werken en plannen van de extra ondersteuning

In de uitvoering op school hanteren we de planningscyclus van het handelingsgericht werken zoals in het project 1-Zorgroute (WSNS+, NTO-Effekt, KPC) is weergegeven.

Daarin wordt het onderwijs gepland middels z.g. groepsplannen. Deze worden op een systematische wijze gedurende het schooljaar steeds bijgesteld door de groepsleerkrachten aan de hand van behaalde resultaten en de doelstellingen van het betreffende onderwijsleergebied.

De afstemming op de onderwijsbehoeften van de leerlingen wordt hiermee zichtbaar vastgelegd. De interne begeleider bespreekt met de groepsleerkrachten de specifieke leerling met extra ondersteuningsbehoefte en de aanpak van de leerkracht daarbij.

Welke aanpak heeft succes en welke doelstellingen zijn in de volgende periode haalbaar voor deze leerlingen. De stappen die bij het opstellen van een groepsplan worden doorlopen, zijn:

- 1) evalueren voorgaande groepsplan en verzamelen van leerlinggegevens;
- 2) vaststellen van de (convergente) doelen voor de nieuwe periode per vakgebied;
- 3) selecteren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
- 4) benoemen van aanvullende onderwijsbehoeften voor deze leerlingen;
- 5) clusteren van leerlingen op grond van hun onderwijsbehoeften;
- 6) opstellen van het groepsplan;
- 7) uitvoeren van het groepsplan.

In het groepsoverzicht worden de stappen 1 t/m 4 verwerkt.

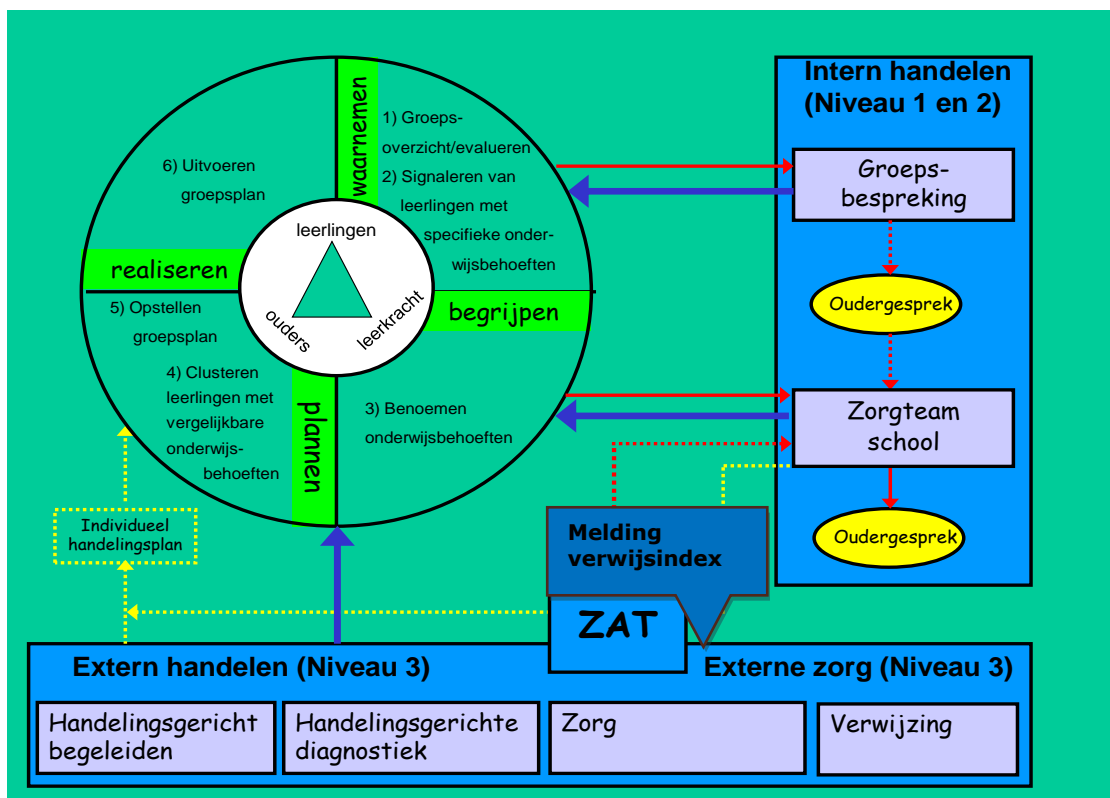
Voorafgaand aan de opstelling van het groepsplan wordt door de leerkracht de onderbouwing van dit plan nauwkeurig vastgesteld aan de hand van de toetsresultaten, observaties en gesprekken met leerlingen en ouders en weergegeven in een (groep)overzicht.

In het schema op de volgende pagina is aangegeven hoe deze planningscyclus iedere periode eruit ziet.

De basisondersteuning is het gedeelte links: Hier zien we de cyclus van waarnemen-begrijpen-plannen en realiseren van het onderwijsaanbod (7 stappen). De groepsleerkracht is hier verantwoordelijk voor.

De extra ondersteuning/breedtezorg vindt plaats naar aanleiding van signalen die allereerst aan bod komen in de groepsbesprekingen, daar wordt besloten of er een individuele aanpak nodig is met bijv. specialistische ondersteuning in de groep. De blauwe kolom aan de rechterkant van het schema geeft de extra ondersteuning /breedtezorg weer. Hier werkt de groepsleerkracht samen met de interne begeleider en eventueel andere specialisten in de school.

De gespecialiseerde ondersteuning/dieptezorg zit onderin het schema. De interne begeleider is hier verantwoordelijk voor het goed doorlopen van alle processen en communicatie met alle betrokken partners.

3.1.12 De procedure bij doorstroom en uitstroom

Tijdens de schoolloopbaan van leerlingen constateren leerkrachten soms dat een leerling met een vertraagde ontwikkeling gebaat is bij een leerjaarverlenging en andere leerlingen met een snelle ontwikkeling gebaat zijn met een leerjaarversnelling. De procedure voor doorstroom en uitstroom hebben wij hiervoor vastgelegd in ons overgangsprotocol.

In het overgangsprotocol willen wij duidelijk richtlijnen afspreken met betrekking tot de overgang, leerjaarverlenging en leerjaarversnelling. Het overgangsprotocol is in samenwerking met het team en de MR tot stand gekomen.

Een samenvatting van het overgangsprotocol staat op de website. In de bijlage is het gehele overgangsprotocol beschreven.

3.1.13 Het profiel van de basisondersteuning op onze school

Het profiel van de basisondersteuning op de school komt overeen met de beschrijving van de organisatie en uitvoering van het onderwijs in de groepen en de ondersteuning aan alle leerlingen zoals in de paragrafen 3.1.1 t/m 3.1.12 is beschreven.

Wij streven ernaar dat alle leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel van het schoolteam deze beschrijving kennen en kunnen toepassen. De procedures en de afspraken zoals die in de school aanwezig zijn, moeten zij allemaal kunnen uitvoeren. Leerkrachten kunnen daarbij wel verschillen qua deskundigheid en ervaring. Leren van elkaar is voor ons een belangrijk uitgangspunt in de ontwikkeling binnen de school.

De interne begeleider heeft een coördinerende en coachende taak als het gaat om de leervragen van het team met betrekking tot de basiszorg.

Wij hebben in teamverband een studiedag gevolgd met het programma 'Kind op de Gang'. Op deze dag is aan de hand van kindprofielen en casuïstiek door het team aangegeven welke kwaliteiten zij in huis hebben. Deze worden ingedeeld in een viertal categorieën:

- leerlingen met zorgvragen op het gebied van informatieverwerving;
- leerlingen die zich uitzonderlijk ontwikkelen wat betreft de informatieverwerking;
- leerlingen met zorgvragen en problemen in het sociaal emotioneel functioneren;
- leerlingen met gedragsproblemen.

Het antwoord op de vraag: 'Wat kunnen wij zelf binnen de bestaande schoolcontext' geeft per categorie aan wat de basiskwaliteiten van het team zijn, 'de Kunde'. Hierdoor weten wij met welke kundes en met welke onderwijsbehoeften ons team kan werken binnen de school. Daarmee is ons huidige schoolprofiel van ondersteuning ingevuld. De geformuleerde ambities gebruiken we om de ontwikkelingen van het schoolteam te optimaliseren.

3.2 niveau 2: de extra ondersteuning /Breedtezorg

3.2.1 Consultatie in de leerlingbegeleiding

Uit de leerlingenbespreking kan naar voren komen dat aanvullende expertise van een extern deskundige nodig is. Hiervoor is het mogelijk op schoolniveau een onderwijsadviseur met orthopedagogische/psychologische specialisatie in te schakelen. De consultatieve leerlingbegeleider (CLB). Voor een consultatie met de consultatief Leerlingbegeleider legt de interne begeleider het contact nadat toestemming is verkregen van de ouders/verzorgers van de leerling(en). Daarnaast kunnen we gebruik maken van de expertisemogelijkheden die externe instanties (bv. REC) bieden.

3.2.2 Diagnostiek en aanvullend onderzoek en observatie

Soms is het nodig om aanvullend onderzoek uit te voeren om de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling goed in beeld te krijgen. Het kan dus zijn dat voor een verheldering van de probleem-analyse een kindgericht onderzoek/observatie nodig is. Een dergelijk psychologisch en/of didactisch onderzoek is onderdeel van een handelingsgerichte diagnostiek. De consultatieve leerlingbegeleider (CLB) voert deze onderzoeken uit. Ook bestaat de mogelijkheid dat de school een psycholoog van het SWV raadpleegt.

Zie het stappenplan zorg van het SWV 2.10:

Stap 2 De zorgstructuur rondom de basisschool

De **consultatieve leerlingbegeleider** van CEDIN wordt geraadpleegd om de handelingsverlegenheid te bespreken en alsnog op te lossen. Er wordt gezamenlijk vastgesteld of er aanvullende informatie moet worden verzameld en wie welke informatie verzamelt. Hierbij kan het nodig zijn om een psychologisch of pedagogisch-didactisch onderzoek te doen.

3.2.3 Werken met Individueel handelingsplan

Wij hanteren handelingsplannen voor kinderen die zeer specifieke ondersteuning nodig hebben. Hierin wordt de aanpak uitgebreid omschreven.

In de handelingsplanning moet duidelijk zijn onderbouwd welke onderwijsaanpak nodig is, moet duidelijk zijn wat het doel is, hoe dit wordt bereikt en op welke wijze er wordt getoetst of het doel is bereikt en wat het vervolg is na deze evaluatie. Bijvoorbeeld alleen vermelden dat een leerling een E of D score heeft als onderbouwing is niet voldoende. Er moet worden aangegeven hoe de leerontwikkeling is geweest en welke interventies zijn gedaan door de groepsleerkracht om het gestelde doel voor deze leerling te bereiken. In het groepsoverzicht worden de vorderingen en leerlingkenmerken regelmatig bijgehouden door de groepsleerkracht.

Ook zullen de ouders geïnformeerd moeten worden. In het geval van een individuele handelingsplanning (bijvoorbeeld de 1 op1 instructie) is er wettelijk gezien alleen sprake van informatieplicht naar de ouders.

3.2.4 Werken met een eigen leerlijn, uitstroom- of ontwikkelingsperspectief

Het leerstofaanbod wordt beschreven in de kerndoelen en referentieniveaus. Leerlijnen zijn beschreven door middel van de leerdoelen die de leerlingen doorlopen in een vast aantal niveaus. Voor taal en rekenen gelden de landelijk beschreven referentieniveaus (zie <http://www.slo.nl/downloads/2009/referentiekader-taal-en-rekenen-referentieniveaus.pdf>). Voorbeeld van een leerdoel is: het uit het hoofd kunnen splitsen, optellen en aftrekken van getallen onder de 100. Voordat leerlingen dit kunnen, is er veel gebeurd in het onderwijs.

De stappen die leerlingen moeten zetten op de leerlijn moeten voor leerkrachten duidelijk zijn. De leerkracht plaatst zijn/haar leerlingen ergens op de leerlijn bij het opstellen van het groepsplan.

Onder een **eigen leerlijn** verstaan we dat het kind werkt op zijn/haar eigen niveau en in een eigen tempo vorderingen maakt. Vooraf is aangegeven welke doelen bereikt moeten worden en hoe deze getoetst worden en wanneer. Deze eigen leerlijnen kunnen zowel voor leerlingen die zwak, maar

ook voor leerlingen die uitzonderlijk goed presteren. Het werken met een eigen leerlijn is alleen mogelijk bij de vakgebieden rekenen, spelling, schrijven en technisch en begrijpend lezen.

Het werken met een eigen leerlijn wordt in **het individuele ontwikkelingsperspectief** voor die bepaalde leerling verantwoord. De leerkrachten zorgen ervoor dat de volgende elementen daarin beschreven staan:

- Het uitstroomprofiel voor het eindniveau van de basisschool;
- Concrete prestatieniveaus, uitgedrukt in resultaat op de bijbehorende LVS toets, bij voorkeur uitgedrukt in vaardigheidsniveau of DLE voor het eind van het schooljaar per vak waarvoor de leerling werkt met een eigen leerlijn.

Minimaal twee keer per jaar vindt er een (tussen)evaluatie plaats waarin gekeken wordt of de gestelde doelen gehaald worden en of de ontwikkeling in de pas loopt met het geplande uitstroomprofiel.

Wettelijk is de school verplicht het handelingplan waarin met een eigen leerlijn wordt gewerkt, voor akkoord te laten ondertekenen door de ouders. Het individueel ontwikkelingsperspectief moet minimaal één maal per jaar worden geëvalueerd en kan alleen met instemming van de ouders bijgesteld worden. Ook wordt er eventueel een psychologisch/didactisch onderzoek uitgevoerd om het leerniveau van de leerling nauwkeurig te kunnen bepalen.

In de bijlagen is een model voor een individueel ontwikkelingsperspectief met een eigen leerlijn wat de school hanteert, opgenomen.

3.2.5 Taken specialisten op school in de extra ondersteuning

Het inzetten van de specialistische onderwijssteuning binnen de school behoort tot de breedtezorg van de school. Deze specialisten zijn niet altijd op school aanwezig, maar kunnen benaderd worden als zij nodig zijn. Inzet van deze deskundigen vindt plaats nadat de ondersteunings-behoefte van de leerling en de vraag van de leerkracht in de groep is vastgesteld. De hulp en begeleiding van de specialist kan zowel gericht zijn op de leerkracht als op de leerling. De werkzaamheden van sommige specialisten richten zich ook op de preventie van problemen en licht curatieve ondersteuning. De specialisten werken nauw samen met de groepsleerkrachten en intern begeleider en werken uiteindelijk onder verantwoordelijkheid van de directeur van de school.

In de extra ondersteuning en begeleiding van de leerlingen met speciale ondersteunings-behoefte op onze school kunnen we over de volgende specialisten beschikken:

- Logopedist
- Fysiotherapeut
- Dyslexie (taal-lees) specialist: aanwezig op school
- Rekenspecialist (dyscalculie)
- (Motorische) Remedial teacher
- Ambulant begeleider sbo, cluster 2, 3 of 4)
- Gedragsdeskundige
- Schoolmaatschappelijk werker
- Orthopedagoog/psycholoog
- Schoolverpleegkundige
- Sociale vaardigheidstrainer

<i>Groepsniveau</i>	<i>Schoolniveau</i>	<i>Bovenschools niveau</i>
Diagnostiek Remediëring Ondersteuning aan leerlingen bij differentiatie Co-teaching Inzet van techn. hulpmiddelen	Organiserende taken bijv. bij toetsafnames	Overleg in SWV Scholing en deskundigheidbevordering leerkrachten

3.2.6 Aanmelding voor ambulante begeleiding

De interne begeleider en de groepsleerkracht kunnen zelf of in overleg met de consultatief leerlingbegeleider (CLB) besluiten om een externe deskundige in te zetten als ambulante begeleider vanuit een aanwezig expertisecentrum in het samenwerkingsverband.

De ambulante begeleiding ondersteunt de leerkracht bij het handelingsgericht werken. Hiermee kunnen de mogelijkheden om binnen de eigen groepssituatie tegemoet te kunnen komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen, worden verstevigd.

Ambulante begeleiding kan bijvoorbeeld gaan over:

- Lees-, spelling- en rekenproblemen;
- Hoogbegaafdheid bij leerlingen;
- Werkhouding en specifieke gedragsproblemen;
- Sociaal-emotionele problemen
- Lichamelijke problematiek

De procedure die gevolgd moet worden bij een aanvraag voor ambulante begeleiding is op het niveau van het SWV vastgesteld (zie het meerjaren Onderwijsondersteuningsplan van het samenwerkingsverband WSNS/‘Systematiek van onderzoek en toewijzing’ of verwijs naar het nu nog geldige ‘Stappenplan Zorg’ van het SWV).

Als gevolg van de invoering van de wet Passend Onderwijs, en de daarbij gepaard gaande bezuinigingsmaatregelen, zal de positie van de expertisecentra gaan veranderen. De huidige voorziening van ambulante begeleiding zal misschien verdwijnen.

3.2.7 Aanmelding bij bovenschools zorgadviesteam/verwijsindex zorg

Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, worden allereerst door de leerkracht gesignaleerd. Extra ondersteuning kan zich voordoen op het gebied van het leren, de werkhouding, het sociaal emotioneel functioneren of de thuissituatie van de leerling. Als de leerkracht en de interne begeleider vinden dat er sprake is van een onveilige en ongezonde thuissituatie van de leerling, dan kan de interne begeleider de leerling inbrengen bij de betrokken specialisten:

- Jeugdgezondheidszorgondersteuning (schoolarts/schoolverpleegkundige)
- Leerplichtambtenaar
- (School)maatschappelijk werk
- Jeugdzorg
- zorg voor jeugd en gezin gemeente H-S

Hiervoor dient de school toestemming van de ouders te vragen.

Regionale Verwijsindex Zorg

In alle gemeenten en provincies is er een regionale Verwijsindex Zorg voor jeugd ingesteld. Deze functioneert als een digitaal loket waar scholen meldingen kunnen inbrengen over leerlingen over wie zorgvragen en signalen leven in de school.

Namens de school is een vertegenwoordiger of directielid aangewezen als melder voor de verwijsindex.

Meldcode kindermishandeling

De school maakt in voorkomende gevallen gebruik van een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

3.2.8 Aanmelding bij instelling voor jeugdzorg

Een directe aanmelding voor hulp vanuit de jeugdzorg kan alleen gedaan worden door de ouders zelf. Hier kan de school dus alleen verwijzen naar het Bureau voor jeugdzorg. Op verzoek van de ouders kan de school wel informatie verstrekken aan jeugdzorg over de leerling. De interne begeleider bespreekt de mogelijkheden met de ouders en adviseert deze om jeugdzorg in te schakelen.

3.2.9 Organisatie van de ambulante begeleiding in school

Na bijvoorbeeld de toekenning van een indicatie wordt de extra ondersteuning voor de leerling gestart. Voor deze extra ondersteuning kan de school de hulp van extern ambulante begeleiders krijgen. Bij meerdere beschikkingen per school is het voor de uitvoering van deze extra ondersteuning handig één speciale ambulante begeleider voor de school aan te stellen.

De extra ondersteuner kan met de leerlingen aan het werk, maar kan ook alleen gericht zijn op de leerkracht. Er zijn intensieve contacten met de ambulante begeleider, die is aangesteld vanuit het regionaal expertisecentrum om de school te begeleiden. Gemiddeld 1 maal per 6 weken komt deze ambulante begeleider op school. De ambulante begeleider observeert het kind, voert gesprekken met de ouders en de groepsleerkracht. Samen stippelen zij een strategie uit om dit specifieke kind zo goed mogelijk te begeleiden. Daarbij staat het welbevinden van het kind centraal. Alleen als een kind zich veilig voelt, zal het tot optimale prestaties komen. Dit geldt voor alle leerlingen, maar zeker bij leerlingen met een beperking. Hun speciale wensen en behoeften zijn niet altijd vanzelfsprekend. Zij hebben nog meer een op het kind gerichte aanpak nodig om goed te kunnen functioneren op school.

Op de geplande leerlingenbesprekingen van de interne begeleider met de groepsleerkracht en op de plenaire zorgvergadering wordt de ontwikkeling van deze leerlingen besproken. Daar wordt ook aandacht besteed aan de noodzakelijke randvoorwaarden binnen de school bij de extra ondersteuning voor deze leerlingen.

3.2.10 Voorbereiding verwijzing en het onderwijskundig rapport

Wanneer de uitkomsten van een traject waarin de reguliere en de extra ondersteuning van de school ontoereikend blijkt te zijn, en tevens uit het pedagogisch-didactische of psychologisch onderzoek blijkt dat de ondersteuningsvraag onvoldoende kan worden beantwoord door de basisschool, kan in overleg met de ouders besloten worden om de betreffende leerling te verwijzen naar het speciaal (basis)onderwijs of een andere voorziening in het samenwerkingsverband.

Ter voorbereiding op de aanmelding bij de indicatiecommissie van het samenwerkingsverband wordt door de interne begeleider **een onderwijskundig rapport** opgesteld. De structuur van het onderwijskundig rapport is op het niveau van het samenwerkingsverband vastgesteld. In het onderwijskundig rapport moet een duidelijke onderbouwing en argumentatie gegeven worden op grond waarvan een heldere afweging gemaakt kan worden voor de betreffende leerling.

De ouders worden door de interne begeleider van de basisschool op de hoogte gebracht van het voornemen tot verwijzing. Ouders zullen toestemming moeten geven voor nader onderzoek en observatie en zij zullen moeten instemmen met de aanmelding bij de indicatiecommissie. De interne begeleider ondersteunt en adviseert de ouders gedurende dit traject.

Voor uitleg van de gehele procedure verwijzen wij naar de het 'Stappenplan Zorg' van het huidige SWV 2.10. (zie bijlage 2 Stappenplan zorg SWV 2.10)

3.2.11 Voorbereiding terugplaatsing vanuit speciale basisschool

Voor een terugplaatsing van een eerder verwezen leerling, dient de speciale (basis)school contact op te nemen met de interne begeleider of de directeur van de basisschool. Hiervoor dienen de ouders toestemming te geven.

Indien uit de leerlingenbespreking op de speciale (basis)school blijkt dat de leerling in aanmerking komt voor regulier basisonderwijs dan zullen de ouders op de hoogte worden gebracht door de interne begeleider van de SBO/SO school. Desgewenst kan een onafhankelijk deskundige een advies uitbrengen over de terugplaatsing. Ouders zullen moeten instemmen met het traject terugplaatsing. In het samenwerkingsverband is een procedure 'terugplaatsing naar regulier basisonderwijs' opgesteld die de scholen hierbij dienen te volgen.

3.2.12 Aanvraag indicatie voor extra ondersteuning

Onze school streeft ernaar om ook leerlingen met een beperking een plek te geven. Er zijn bijvoorbeeld leerlingen op school met een aandachtstoornis, een stoornis in het autistisch spectrum, een gehoorprobleem of een spraaktaalstoornis. Deze leerlingen hebben vaak veel extra ondersteuning van de leerkracht nodig. Ook het groepsproces is belangrijk bij de ondersteuning van deze leerlingen.

Om goed tegemoet te kunnen komen aan de specifieke (onderwijs)behoeften van deze leerlingen en om de leerkracht te ondersteunen, vraagt de school in samenwerking met de ouders een indicatie voor extra ondersteuning aan (lichte of zware ondersteuning). Voorheen als Leerling Gebonden Financiering ('Rugzakje') aangeduid.

De leerkracht stelt samen met de interne begeleider het onderwijskundig rapport op.

Het is belangrijk om met de ouders goed door te spreken welke vorm van onderwijs het beste past bij hun kind. Het ondersteuningsprofiel van de basisschool bepaalt mede de mogelijkheden van begeleiding en of het kind beter geplaatst kan worden in het speciaal onderwijs. Na toewijzing van de indicatie stelt de school in samenwerking met de ouders, de groepsleerkracht en de interne begeleider een ontwikkelingsperspectief vast. Dit ontwikkelingsperspectief wordt uitgewerkt in een concreet individueel handelingsplan door de groepsleerkracht. Voor de inhoud van het individueel handelingsplan gelden dezelfde voorwaarden als bij het werken met een eigen leerlijn:

- Het ontwikkelingsperspectief voor het eindniveau van de basisschool;
- Concrete prestatieniveaus, uitgedrukt in resultaat op de bijbehorende LVS-toets, bij voorkeur uitgedrukt in vaardigheidsniveau of DLE voor het eind van het schooljaar per vak waarvoor de leerling werkt met een eigen leerlijn.

Bij de groeps- en leerlingenbesprekingen wordt de aanpak en de ontwikkeling van de leerling besproken. Bij de leerlingenbespreking van deze leerlingen worden ouders eventueel betrokken. De interne begeleider coördineert deze besprekingen.

3.2.13 Het profiel van de extra ondersteuning in school

De extra ondersteuning op school wordt mede bepaald door de aanwezigheid van extra zorgvoorzieningen en onderwijsarrangementen ten behoeve van leerlingen met specifieke beperkingen. Leerlingen die een specifiek onderwijszorg arrangement nodig hebben kunnen een stimulans zijn voor de school om deze voorzieningen breder in te zetten.

In de vraag welke ambities teamleden zien als het gaat om de leerlingenzorg liggen kansen voor het vergroten en structureel verbeteren van het profiel breedtezorg. Bij de rapportage van de studiedag "Kind op de Gang" wordt antwoord gegeven op de vraag:

Welke leerlingen kunnen we op school "met hulp" een passend onderwijsarrangement bieden?
Ook deze vraag wordt beantwoord voor de vier categorieën zorgleerlingen.

- Leerlingen met zorgvragen op het gebied van informatieverwerving
- Leerlingen die zich uitzonderlijk ontwikkelen wat betreft de informatieverwerking
- Leerlingen met zorgvragen en problemen in net sociaal emotioneel functioneren
- Leerlingen met gedragsproblemen.

De arrangementen in het schoolprofiel breedtezorg of extra ondersteuning van de school kunnen volgens bijgaand model omschreven worden. De voorbeelden zijn afkomstig uit het rapport werken met het schoolondersteuningsprofiel. Verschenen in de toolbox van de POraad.

Aspecten van breedte die nadere ontwikkeling of verbetering behoeven in de school

*In de rapportage van het programma "Kind op de Gang" staan de ambities en ontwikkelpunten beschreven. De rapportage zal als bijlage bijgevoegd worden.
Zie bijlage: Kind op de Gang blz. 6 t/m 10*

Onderstaand Schema geeft ook voorbeelden van breedte­zorg in de school vanuit de vier clusters van de Regionale expertisecentra weer.

Cluster 2 Auditief en taal/spraak	Centrale belemmering	Pedagogisch- didactische tips	Praktisch organisatorisch
<p>Handicap: slechthorendheid (hoge gehoordrempel 35dB tot 85dB) en vaak vervorming van het geluid. Een slechthorend kind kan niet goed selecteren tussen omgevingsgeluid en het signaal zelf. Hoortoestellen versterken het geluid wel maar leiden niet tot volledige reconstructie van het oorspronkelijk geluid.</p>	<p><u>Autonomie /</u> <u>Competentie</u> Belemmeringen in informatie­verwerking. Belemmerende taal­ontwikkeling. De gehoorbeperking is belastend. Concentratie is soms een probleem. <u>Relatie:</u> Slechthorendheid belemmert de communicatie en interactie met anderen; emotionele, gedrags­problemen kunnen het gevolg zijn (onzeker­heid, achterdochtig­heid).</p>	<p>Leerling snel zelfstandig leren werken. Veel individueel oefenen. Gebruik van beamer. Leerkracht altijd met gezicht naar de klas. Geven van extra uitleg. N.b. Oppassen dat leerkracht qua cognitie de leerling niet moet onderschatten. Houd er rekening mee dat de leerling niet tegelijkertijd kan spraakafzien en lezen of schrijven.</p>	<p>De zichtbaarheid van de leerkracht is zeer belangrijk i.v.m. spraakafzien. Goede akoestiek; voorkomen van extra geluid van gekuch en schuifelende voeten door extra wand,vloer- en plafondbekleding is wenselijk om te voorkomen dat het geluid van vallende voorwerpen door het gehoorapparaat veel te hard wordt. Soloapparatuur en ringleiding.</p>
Cluster 3 Lichamelijk en verstandelijk Langdurig ziek	Centrale belemmering	Pedagogisch- didactische tips	Praktisch organisatorisch
<p>Lichamelijke handicaps Bijvoorbeeld: Spina bifida Spasticiteit Spierziekten (niet)Aangeboren hersenletsel Aangeboren afwijkingen van armen en benen.</p>	<p><u>Autonomie</u> Vaak belemmering bij algemeen dagelijkse levens­verrichtingen (ADL), zindelijkheid. Zelfstandig eten en drinken, aankleden bij gymnastiek. Vaak is er sprake van therapie tijdens onderwijstijd: leidt tot minder lestijd. <u>Competentie</u> Vaak beperkingen t.a.v. motorische vaardig­heden (fijn en grof). Problemen met concen­tratie en werkhouding. Soms ook sprake van (lichte) verstandelijke beperking. <u>Relatie</u> Als gevolg van handicap ontstaan vaak sociale en emotionele problemen</p>	<p>In een aantal gevallen gaat het om normaal begaafde leerlingen die over redelijke leer­voorwaarden beschikken. In die gevallen is geen aangepaste didactiek nodig. Het accent ligt vaak op extra begeleiding en specifieke didactiek bij (fijn)motorische vaardig­heden zoals leren schrijven. Bij leerlingen met ook verstandelijke beperking geldt: extra 1 op 1 instructie. Veel aandacht aan acceptatie in de klas. Veel accent op structuur (uitgebreide voor­instructie/kleine stapjes/ enkelvoudige opdrachten/ veel tijd voor individueel inoefenen). N.B. Oppassen voor valkuil om te lage (geen) eisen te stellen zowel cognitief als t.a.v. zelfredzaamheid.</p>	<p>Deze leerlingen hebben vaak apart meubilair nodig (aangepaste stoel, tafel met schuin werkblad verstelbaar). Rolstoelvriendelijke maatregelen. Aangepast toilet. Ruimte voor verzorging en therapie.</p>
Cluster 4 Gedrag en psychiatrie	Centrale belemmering	Pedagogisch- didactische tips	Praktisch organisatorisch

Residentiële opvang			
Handicap ADHD Pervasieve ontwikkelingsstoornis (autisme, asperger) PDD-NOS NLD (niet verbale leerstoornis) in de onderwijssituatie is het onderscheid tussen 'internaliserend' en 'externaliserend' relevant.	<u>Autonomie</u> Bij psychosomatische problemen kan sprake zijn van ernstige belemmeringen. Ook los van psycho-somatische problematiek is vaak sprake van grote angsten. <u>Competentie</u> Vaak stoornissen in het verbeeldend vermogen - eenzijdige interesses, vaag onderscheid tussen werkelijkheid en fantasie, opgaan in eigen sensaties en fantasie, snel afgeleid, onlogische angsten, gefragmenteerd denken en moeite met generaliseren. Ook vaak sprake van informatieverwerkingstoornissen en taalproblemen. <u>Relatie</u> Gebrek aan sociale cognitie, vaak is er sprake van stoornissen in de communicatie en in de sociale wederkerigheid; leerlingen zijn kwetsbaar voor pesten.	Kleinschalige setting. Eerst 1-op-1 interactie daarna pas in de klas en andersom. Veiligheid en structuur. Veel voorstructureren; bijzondere gebeurtenissen voorbespreken en voorspelbaar maken. Accent op enkelvoudige opdrachten. Hanteerbaar en concrete instructies, taalgebruik. Verwachtingen leerstof zoveel mogelijk visualiseren (picto's). Veel voordoen en herhalen omdat leerlingen moeite hebben met generaliseren. Gedrag van leerlingen begrenzen (stopregels). Gebruik van dag- en weekschema's met overzicht van taken en activiteiten als hulp bij zelfstandig werken. Visualisering van abstracte begrippen, beeldverhalen. Structurering d.m.v. agenda's, schriftjes, memobriefjes e.d.	Prikkelarme omgeving, hoek met schotten, opgeruimde klas. Materialen op vaste plekken in de klas.

Bron: Samenvattend overzicht vier clusters informatiepakket beleidsplan Extra ondersteuning: Met de rugzak naar school, WSNS SWV 2.10, februari 2002.

3.3 niveau 3: De Gespecialiseerde zorg /Dieptezorg - grenzen in de school

3.3.1 Verwijzing en aanmelding bij het speciaal basisonderwijs

Als blijkt dat de interne extra ondersteuning op school ontoereikend is en het onderwijsaanbod niet aansluit bij de ontwikkeling van de leerling en onvoldoende tegemoet komt aan de uitgangspunten zoals in de schoolvisie is verwoord, kan besloten worden tot verwijzing met als doel een beter bij de behoeften van de leerling passende onderwijsplek.

Voorafgaand aan deze verwijzing zal de school de interne procedure zoals beschreven in paragraaf 3.2.10 doorlopen.

In het samenwerkingsverband, waar de school nu nog deel van uitmaakt, moet de aanvraag voor een beschikking toelating voor het SBO nog worden ingediend bij de Permanente Commissie Leerlingen extra ondersteuning (PCL). Deze verplichting verdwijnt m.i.v. de nieuwe wetgeving Passend Onderwijs. Het nieuwe samenwerkingsverband Passend Onderwijs bepaalt hoe de indicering voor speciaal (basis)onderwijs zal gaan verlopen. Zolang de nieuwe werkwijze nog niet is vastgesteld, wordt de bestaande weg via de huidige in functie zijnde PCL gehanteerd en hier beschreven in het schoolondersteuningsprofiel.

De interne begeleider begeleidt, in samenwerking met de groepsleerkracht van de leerling, de ouders bij de toelatingsprocedure voor het speciaal (basis)onderwijs.

De ouders melden hun kind aan bij de PCL van het WSNS samenwerkingsverband met de daarvoor bestemde formulieren. De interne begeleider vult een onderwijskundig rapport in.

Ieder WSNS SWV heeft een procedure met werkwijze en reglement PCL vastgesteld.

Stappenplan voor aanmelding bij de PCL SWV 2.10

Stap 1

De zorgstructuur in de basisschool

Op de basisschool worden regelmatig leerlingenbesprekingen gehouden door leerkrachten en de interne begeleider op school. Het doel daarvan is om oplossingen te vinden voor de problemen die kinderen op school ondervinden. De **onderwijsbehoefte** van een leerling wordt bepaald. Dit leidt tot **handelingsgerichte** adviezen. De adviezen worden uitgewerkt in een handelingsplanning voor de leerkracht (zie het groepsplan en/of een individueel handelingsplan).

De ouders worden ingelicht.

Het kan zijn dat de extra hulp en aandacht toch niet tot het gewenste resultaat leidt en er handelingsverlegenheid blijft bestaan bij de leerkrachten.

Stap 2

De zorgstructuur rondom de basisschool

De **consultatieve leerlingbegeleider** van CEDIN of van het onderwijskundig bureau Slochteren wordt geraadpleegd om de handelingsverlegenheid te bespreken en alsnog op te lossen.

Er wordt gezamenlijk vastgesteld of er aanvullende informatie moet worden verzameld en wie welke informatie verzamelt. Hierbij kan het nodig zijn om een psychologisch of pedagogisch-didactisch onderzoek te doen.

Stap 3

De zorgstructuur van het samenwerkingsverband

Blijft de handelingsverlegenheid bestaan, dan kan het nodig zijn om verdere stappen te ondernemen. Dan kan door het zorgoverleg van de school in overleg met de **consultatieve leerlingbegeleiding** beoordeeld worden of een kind in aanmerking komt voor aanmelding bij een **Commissie van Indicatiestelling** of **aanmelding bij de PCL**. Gedurende het traject zorgt de school ervoor dat het onderwijskundig rapport conform gemaakte afspraken wordt ingevuld.

Bovendien wordt een recent psychologisch onderzoek bijgevoegd. De school kan beperkt gebruik maken van de psycholoog van het SWV. Deze is werkzaam op de sbo de Zwaaiikom.

Stap 4

Aanmelding bij de PCL van het samenwerkingsverband

In de meeste gevallen zal de basisschool de aanmelding verzorgen, nadat de ouders de basisschool daartoe schriftelijk toestemming hebben gegeven. De ouders vullen daartoe het aanmeldingsformulier PCL ouders / verzorgers in. De school vult het onderwijskundig rapport in. De ouders/verzorgers krijgen een kopie van het ingevulde onderwijskundig rapport. Wanneer ouders aanmelden, is de school verplicht om binnen een maand een onderwijskundig rapport op te stellen.

Stap 5

Behandeling door de PCL

De PCL vergadert maandelijks. Elke basisschool ontvangt ieder schooljaar de vergaderdata van de PCL in de jaarplanning van het SWV. Het complete onderwijskundig rapport met het ingevulde oudergedeelte moet minimaal 10 werkdagen voor de PCL-zitting (maandelijks) opgestuurd worden naar de PCL. Incomplete rapporten worden niet in behandeling genomen en naar de school geretourneerd met het verzoek om aanvullingen.

Behandelingstermijn

Binnen 8 schoolweken na aanmelding en aanlevering van de complete en juiste rapportage. Als aanvullende gegevens of onderzoek nodig zijn, kan de termijn met nog eens 8 weken worden verlengd.

De criteria van de pcl

De PCL oordeelt op grond van de volgende criteria:

De extra inspanningen en ondersteuning hebben geen of onvoldoende vooruitgang op pedagogisch-didactisch en/of sociaal-emotioneel gebied opgeleverd en er is sprake van handelingsverlegenheid bij de school. De school kan onvoldoende voorzien in de onderwijsbehoefte van de leerling.

De leerling voldoet aan het volgende profiel:

1. moeilijk lerende kinderen (IQ 55- 75/80) zonder specifieke stoornis op het gebied van het leren, persoonlijkheidsvorming en/of gedrag;
2. moeilijk lerende kinderen (IQ 70- 75/80) met daarnaast een probleem op het gebied van het leren, persoonlijkheidsvorming en/of gedrag.
3. kinderen die niet moeilijk lerend zijn (IQ > 75/80) waarbij sprake is van een leerstoornis (lees en/of rekenstoornis, spraakstoornis) en/of ontwikkelingsachterstand.
4. kinderen die niet moeilijk lerend zijn (IQ > 75/80) waarbij sprake is van ontwikkelingsproblemen op gedrag of sociaal-emotioneel gebied in combinatie met leerachterstanden.

Leerlingen kunnen een gepiekt of disharmonisch intelligentieprofiel hebben met wisselend sterke en zwakke aanleg/vaardigheden.

Ook problematiek op het gebied van aandacht, concentratie en/of sociaal-emotionele ontwikkeling kan een rol spelen.

Daarnaast spelen bij het typeren van de leerlingenpopulatie de volgende contra-indicaties een rol:

- kinderen die te veel verzorgingstijd nodig hebben
- leerlingen met een te geringe beïnvloedbaarheid van hun sociaal gedrag, leerlingen moeten kunnen functioneren in een groep met gemiddeld 15 leerlingen.
- te geringe mate van zelfstandigheid: leerlingen moeten gedurende bepaalde momenten af kunnen zien van direct contact of ondersteuning door de leerkracht.

Hoorzitting

Het is mogelijk dat de PCL de ouders of andere betrokkenen vraagt hun visie op de problemen van het kind schriftelijk of in een persoonlijk gesprek nader toe te lichten.

Besluitvorming

De PCL kan een beschikking, een tijdelijke beschikking of een negatieve beschikking afgeven met betrekking tot toelating tot SBO De Zwaai kom te Hoogezand.

De PCI besluit tot een tijdelijke beschikking wanneer er sprake is van:

- Leerlingen met een forse ontwikkelingsachterstand, waarbij het verloop van de ontwikkeling nog niet duidelijk is. Na de tijdelijke periode kan permanente plaatsing op SBO of doorverwijzing naar een andere voorziening (bv. Speciaal Onderwijs- cluster 1 t/ 4) plaatsvinden;
- Leerlingen met ontwikkelingsproblematiek, die nadere diagnostiek behoeft;
- Bij plaatsing vanuit vormen van speciaal onderwijs, wanneer niet duidelijk is of geconstateerde problematiek op adequate wijze binnen SBO kunnen worden aangepakt;
- Bij kindproblematiek (multiprobleem) waarvan op voorhand niet geconstateerd kan worden of de SBO school de adequate ondersteuning en behandeling kan bieden

Bij een negatieve beschikking wordt de keuze gemotiveerd en voorzien van een advies:

- Advisering naar een andere vorm van onderwijs, jeugdhulpverlening en/of zorgvoorziening in situaties wanneer het om een kind gaat dat niet is aangewezen op een speciale school voor basisonderwijs.

Uitkomsten van de bespreking

De voorzitter van de PCL deelt uitkomsten van de bespreking binnen 10 werkdagen, schriftelijk mee aan de ouders, de (basis)school en alle overige betrokkenen. Op de beschikkingen van de PCL wordt een maximale geldigheidsduur voor plaatsing op een sbo-school van 1 jaar vermeld. Het formele besluit over toelating berust bij het bestuur van sbo De Zwaai kom. Er zijn drie toelatingmomenten vastgesteld, te weten: 1 augustus, 1 januari en 1 april van ieder jaar.

Volgens art. 23 lid 1 van de WPO (Wet op het Primair Onderwijs) wordt een beschikking door de ouders aangevraagd via een aanmeldformulier dat op de eigen school verkrijgbaar is

Bezwaren tegen de beschikking

Ouders hebben het recht om binnen een termijn van 6 weken schriftelijk bezwaar te maken tegen deze beslissing van de PCL. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van naam en adres van de ouders, een dagtekening en de omschrijving van het besluit waartegen bezwaar wordt aangetekend. Na het indienen van een bezwaarschrift bij de voorzitter van de PCL ontvangen de ouders een ontvangstbevestiging.

De PCL is verplicht om de belanghebbenden in elkaars aanwezigheid te horen en daar een verslag van te maken. Voordat er echter een beslissing over een bezwaarschrift wordt genomen, is de PCL verplicht om advies te vragen bij de Regionale Verwijzingscommissie (RVC). De RVC brengt zijn advies uit binnen 4 weken. De PCL heeft het recht om van het advies van de RVC af te wijken.

Beroep

Tegen de beslissing van de PCL op het bezwaarschrift kan beroep worden aangetekend bij de rechtbank. De voorzitter of het secretariaat van de PCL treedt dan op als formele procespartij in deze beroepszaak.

Tegen de uitspraak van de rechtbank is ook weer beroep mogelijk bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De PCL kan ook tegen de beslissing van de rechtbank in beroep gaan.

Klachten

Klachten met betrekking tot de PCL, kunnen rechtstreeks kenbaar gemaakt worden bij de voorzitter van de PCL.

De landelijke klachtencommissie

Ons samenwerkingsverband is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie van VOS/ABB ten behoeve van klachten over de PCL. Elk bevoegd gezag beschikt hiertoe over de modelklachtenregeling PCL. Het secretariaat van de landelijke klachtencommissie is:

Landelijke Klachtencommissie, Postbus 162, 3440 AD Woerden. Tel. 0348-405245; Fax. 0348-405244

Op elke school van het samenwerkingsverband is een uitgebreide informatiebrochure aanwezig met uitgangspunten, taken en samenstelling van de PCL.

De PCL beoordeelt de toelaatbaarheid van de leerling voor het speciaal basisonderwijs in het eigen samenwerkingsverband. De PCL geeft een beschikking af waarin aan de ouders kenbaar wordt gemaakt welk besluit genomen is op grond van welke argumenten. Ouders kunnen tegen dit besluit in beroep gaan.

De ouders melden, in geval van een positieve beschikking, vervolgens in principe hun kind aan bij de school voor speciaal basisonderwijs van het eigen samenwerkingsverband. Kiezen de ouders voor een school in een ander SWV, dan beoordeelt de PCL van het betreffende verband opnieuw de toelaatbaarheid van de leerling.

Bij een negatieve beschikking formuleert de PCL een advies voor een plaatsing op eventueel een ander type onderwijs. De ouders maken, in overleg met de basisschool waar het kind nog staat ingeschreven, een definitieve keuze.

Na **aanmelding bij de SBO**-school wordt meestal bij de leerling een pedagogisch didactisch onderzoek afgenomen om een plan van aanpak op te kunnen stellen en het ontwikkelingsperspectief van de leerling vast te kunnen stellen. De resultaten van dit onderzoek en de informatie uit het onderwijskundig rapport voor de PCL vormen hiervoor de basis. Dit resulteert in concrete adviezen voor ieder domein van schoolse vaardigheden. Tevens worden aandachtspunten beschreven, zoals het volgen van logopedie en fysiotherapie. Vervolgens wordt de orthopedagogische hulpvraag van de betreffende leerlingen beschreven en richtlijnen opgesteld voor de aanpak. De eerste aanzet wordt aangevuld met een te verwachten ontwikkelingsprofiel. Indien ouders het wensen, wordt deze eerste aanzet met hen besproken.

De SBO krijgt de beschikking over het volledige onderwijskundig rapport, zoals dat bij de PCL is ingediend en wanneer ouders/voogden daarin schriftelijk hebben toegestemd.

De basisschool van herkomst zorgt ervoor dat de SBO-school altijd over de meest recente toets- en observatiegegevens kan beschikken. Dit is belangrijk wanneer er een groot aantal maanden verstrijkt tussen aanmelding bij de PCL (bijv. na de januari-toetsen) en definitieve plaatsing op een SBO school (per 1 augustus). Er zijn wettelijk drie momenten per jaar wanneer plaatsing op het SBO mogelijk is (1 augustus, 1 januari, 1 april).

3.3.2 Verwijzing naar het speciaal onderwijs

De uitkomsten van aanvullend onderzoek en observaties door de orthopedagoog/psycholoog van de school of expertisecentrum in het SWV kunnen leiden tot de conclusie dat de basisschool en het WSNS samenwerkingsverband onvoldoende in staat zijn om tegemoet te komen aan de specifieke onderwijsbehoefte van een leerling. Verwijzing naar een school voor speciaal onderwijs kan dan aan de orde zijn.

Ouders worden hierbij geadviseerd en ondersteund door de interne begeleider van de basisschool. De interne begeleider stelt een onderwijskundig rapport op en daarnaast zorgt de orthopedagoog/psycholoog voor een kwalitatieve onderbouwing met argumenten waarom geen passend onderwijs-aanbod geboden kan worden in het reguliere onderwijs of de speciale basisschool van het samenwerkingsverband.

De ouders doen vervolgens een aanmelding bij de commissie van indicatie (CVI) van het betreffende cluster speciaal onderwijs.

De ouders melden in geval van een positieve beschikking van de CVI, vervolgens in principe hun kind aan bij de school voor speciaal onderwijs binnen één van de vier clusters.

Bij een negatieve beschikking formuleert de CVI een advies voor een plaatsing op een ander type onderwijs en waarom de leerling niet toelaatbaar is voor het type onderwijs in het eigen cluster. De ouders maken, in overleg met de basisschool waar het kind staat ingeschreven, een definitieve keuze.

3.3.3 Profiel van de gespecialiseerde zorg / Dieptezorg: grenzen in de school

Hierin beschrijft de school hoe de grenzen bepaald worden bij de aanname van leerlingen met speciale onderwijszorgbehoeften.

We gaan er vanuit dat in beginsel alle leerlingen bij ons op school kunnen worden toegelaten. Toch kan het voorkomen dat, op basis van de verkregen informatie over de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling in relatie tot onze eigen schoolse mogelijkheden, er twijfels rijzen of wij wel op een voldoende verantwoorde wijze goed onderwijs kunnen bieden. In een dergelijk geval treden wij in overleg met de ouders. Samen zullen we vervolgens zoeken naar oplossingen, eventueel met externe ondersteuning en hulp.

Belangrijke factoren die o.a. een rol spelen bij onze afweging zijn:

- het aantal leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften al aanwezig in de groep;
- de beïnvloeding van de rust en de veiligheid in de groep en de school;
- de beïnvloeding van het leerproces van andere leerlingen;
- evenwicht in vraag naar verzorging, behandeling en onderwijs;
- de deskundigheid en ervaring van het personeel;
- de continuïteit binnen het team;
- de organisatie/differentiatiecapaciteit van de groep en de school;
- fysieke toegankelijkheid van het gebouw en de materiële situatie van de school.

In zeer uitzonderlijke gevallen kan het voor komen dat wij het desondanks toch niet verantwoord achten om een leerling onderwijs op onze school te laten volgen, daar ons inziens er een te groot gat zit tussen dat wat het kind nodig heeft aan goede begeleiding en ondersteuning én dat wat wij kunnen bieden (ook met extra externe hulp en ondersteuning). De leerling zal dan niet worden toegelaten. Zie ook bijlage Zorgleerling – toelating.

De zorgplicht Passend Onderwijs verplicht ons als school de ouders vervolgens te ondersteunen bij het zoeken naar goed passend onderwijs voor het betreffende kind. Dit kan zijn op een andere basisschool, dan wel een school voor speciaal basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs.

Bij leerlingen die verstoring van de rust en veiligheid op school veroorzaken, handelen wij volgens het bovenschools beleidsdocument 'Toelating, schorsing en verwijdering'.

Het antwoord op de vraag: 'Wat kunnen wij niet meer zelf, ook niet met hulp van extern deskundigen, binnen de bestaande schoolcontext' geeft aan wat de grenzen aan de extra ondersteuning zijn van ons team.

Op de studiedag van de AVS (Kind op de Gang) is aan de hand van kindprofielen en casuïstiek door het team aangegeven welke grenzen er zijn in de extra ondersteuning op school zijn bij de volgende orthobeelden:

- Zeer slecht ziend;
- Blind;
- Verstandelijk gehandicapt
- Reactieve hechtingsstoornis

Hoofdstuk 4: Borging en kwaliteitszorg begeleiding

4.1 Instrument voor kwaliteitszorg in de school

In het referentiekader Passend Onderwijs wordt het volgende aangegeven:

'De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijs en het ondersteuningsprofiel en betreft ouders bij de beoordeling daarvan'. Het bevoegd gezag stelt vast aan welke kwaliteitseisen het ondersteuningsprofiel moet voldoen en op welke wijze daarop wordt toegezien (intern toezicht).

De rol van ouders op school in het kader van het ondersteuningsprofiel komt aan bod in het laatste hoofdstuk van dit ondersteuningsprofiel.

Wij bewaken de kwaliteit van de zorg.

Wij gebruiken daarvoor het Analyse-instrument (schoolbestuur), de Diepteanalyse, gebaseerd op het LOVS, de Kwaliteitsmeter (Beekveld & Terpstra) en het Inspectierapport. Het Analyse-instrument en de Diepteanalyse worden elk jaar uitgevoerd.

De Kwaliteitsmeter wordt één keer per 2 jaar afgenomen. Deze geeft een totaalbeeld, waaronder ondersteuning en begeleiding, van de onderwijskwaliteit door ouders, leerlingen en personeel.

Eén keer per 4 jaar komt de Inspectie de school bezoeken om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken. Er wordt gebruik gemaakt van het Toezichtskader. Jaarlijks maakt de Inspectie een analyse en waardering van de opbrengsten van onze school. Afhankelijk van de bevindingen wordt een bepaald arrangement afgesproken.

De resultaten daarvan worden gebruikt bij de planning van nieuwe ontwikkelingen en schoolbeleid, middels de cyclus van jaarplanning en jaarverslaglegging (PDCA cyclus).

Ouderenquête 2012.

We hebben 49 reacties ontvangen een respons van ongeveer 45 % (2012)

In 2010 was de respons 27 % (31 reacties) en de score een 7,1. De ingevulde gegevens hebben we bekeken en de waarderingen per onderdeel omgezet naar procenten.

Hieronder leest u de scores omgerekend naar percentage van tevredenheid.

Leerstof en toetsen:	80 % tevreden
Begeleiding:	88%
Leer en hulpmiddelen:	90 %
ICT:	75%
Zorg:	73 %
Pedagogisch klimaat: Sfeer	90%
Sociale omgang	85%
Veiligheid	83%
Handelingsgericht werken:	75 %
Interactie leerkracht ouder	90%
Interactie leerkracht leerling	90%
Directie	85%
Huisvesting	85 %
Procedures	90 %
Informatievoorziening	90%

Organisatie overlegstructuur	80 %
Ouderbetrokkenheid	80%
Schoolkeuze verwachtingen	85 %

Natuurlijk kijken we ook of er nog onderdelen zijn die wij kunnen verbeteren en natuurlijk doen we ons best om al het goede te behouden.

Waar kunnen we ons nog in verbeteren: Minder dan 70 % scoren wij op:

Kennis maken met verschillende geloven en culturen	52 %
De school ondersteunt leerlingen in moeilijke situatie	68%
Ik ben tevreden over de extra zorg begeleiding die mijn kind krijgt of heeft gekregen	68%
Mijn kind weet dat de school een vertrouwenspersoon heeft	47%
Mijn kind weet wat diegene doet	42%
De wc 's zijn schoon	65%

Hieronder nog wat opmerkingen, tips en suggesties.

Wij scoren goed op onderdelen als openheid en prettige sfeer en u vindt de kleinschaligheid prettig. U zegt over ons dat wij vriendelijk zijn en dat de leerkrachten professioneel zijn en dat er een professionele sfeer heerst. Er zijn veel activiteiten, maar ze mogen wel wat verspreider over het jaar aangeboden worden.

U ervaart dat er rekening wordt gehouden in de lessen met het niveau van de kinderen. U denkt dat wij meer aandacht kunnen besteden aan leerlingen met specifieke problemen. Het aanscherpen van de verlofregels vindt niet iedereen fijn.

Inspectie rapport februari 2011.

De kwaliteit van het onderwijs is voldoende. De opbrengsten, het systematisch volgen van vorderingen en de kwaliteitszorg is voldoende. Wel zijn er aspecten die aanscherping behoeven.

Conclusie

Kwaliteit. De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op de Walstraschool op de meeste onderzochte onderdelen op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden weinig tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

De gemaakte opmerkingen uit het inspectierapport zijn verwerkt in de jaarplannen van de school.

4.2 Archivering leerlinggegevens en dossiervorming

In het document 'Archivering leerlinggegevens' is beschreven hoe de school gebruik maakt van leerlingendossiers. Uitgangspunt is dat er van alle leerlingen een overzichtelijk en actueel leerlingendossier is.

Doel hiervan is dat alle leerkrachten en overige teamleden weten hoe de leerlingendossiers zijn samengesteld en wat van wie verwacht wordt bij het actueel houden van de leerlingendossiers. Het document 'Archivering Leerlinggegevens' beschrijft de volgende aspecten:

- Hoe zien de leerlingendossiers eruit?
- Wie hebben inzicht in de dossiers?
- Waar worden de leerlingendossiers bewaard?
- Hoe lang worden de leerlinggegevens bewaard?
- Hoe is de indeling van de mappen?
- Bijzondere aanvullingen.

Bij het werken met groepsoverzichten en groepsplannen is een goede dossiervorming belangrijk. Geadviseerd wordt om alle groepsoverzichten en groepsplannen digitaal te archiveren. Bij het ontstaan van zorgvragen over leerlingen moet de geschiedenis van de handelingsplanning van een individuele leerling snel voorhanden zijn. In digitale overzichten kan snel en efficiënt een individuele leerling in beeld gebracht worden door middel van het knippen en plakken van de groepsplanning waar deze leerling aan heeft deelgenomen.

Archivering/dossiervorming

Leerlingdossier

Het leerlingdossier is de verzamelnaam voor de persoonsgegevens die de school verwerkt en bijhoudt over een leerling. Voor het uitoefenen van het inspectietoezicht op de kwaliteit van het onderwijs, is het nodig dat de school de vorderingen en resultaten van de leerlingen verwerkt. De inspectie mag deze gegevens inzien en gebruiken. Welke specifieke informatie wordt bewaard per leerling, is de verantwoordelijkheid van de school. De gegevens dienen op een deugdelijke wijze bewaard te worden, zodat de kans op 'rondslingeren' uit te sluiten is.

Informatieplicht van scholen

Scholen moeten ouders informeren over de aard van de gegevens die worden bijgehouden. Dit wordt vermeld in de schoolgids en/of op de website van de school. De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op de wijze waarop de school de persoonsgegevens van ouders, personeel en leerlingen verwerkt. Scholen moeten zich daarbij houden aan de gangbare regels over privacybescherming en de informatieplicht, conform de bepalingen die de Wet bescherming persoonsgegevens daarover stelt.

Welke rechten hebben ouders?

Ouders hebben de volgende rechten:

- Inzagerecht
- Kopierecht
- Recht op correctie van onjuiste informatie

Wie mag de gegevens uit het 'leerlingdossier' benutten?

De leerlinggegevens in het primair onderwijs zijn toegankelijk voor de ouders/verzorgers van de leerling, de schoolleiding en het onderwijspersoneel dat bij de leerling betrokken is.

Soms is de school verplicht gegevens aan derden te geven. Dit is bijvoorbeeld het geval bij:

- de aanvraag van een leerlinggebonden budget (het rugzakje);
- de overgang naar een andere school, bijvoorbeeld het voortgezet onderwijs of het speciaal (basis)onderwijs.

In overige gevallen moeten de ouders eerst toestemming geven, voordat derden de gegevens van hun kind mogen inzien.

bewaartermijn

Niet alles uit het leerlingdossier moet even lang bewaard worden. Er gelden verschillende bewaartermijnen voor de diverse gegevensbronnen:

- De leerlingadministratie: Deze moet nadat een leerling is uitgeschreven vijf jaar bewaard worden.

- Het onderwijskundig rapport: In het primair onderwijs moet het onderwijskundig rapport bij het (tussentijds) verlaten van de school twee jaar bewaard worden.
- Adviezen: Adviezen en beslissingen die uitgebracht zijn door de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL) worden door de school waar de leerling op zat toen het advies is uitgebracht, drie jaar bewaard nadat de leerling deze school heeft verlaten.

Hoofdstuk 5: Samenwerking met anderen in de zorg

5.1 Samenwerking met ketenpartners in de zorg

Zoals in hoofdstuk 2 bij de visie op Passend Onderwijs is aangegeven, kan het uitgangspunt: 'Alle leerlingen succesvol op school' niet gerealiseerd worden zonder dat er sprake is van een veilig en gezond school- en thuismilieu. Met het begrip 'extra ondersteuning in en om de school' wordt voor het reguliere onderwijs in het algemeen bedoeld de preventieve inzet van hulpverlening en (gezondheids-)zorg. In het referentiekader voor de zorgplicht Passend Onderwijs wordt hier ook de instandhouding de beschikbaarheid van achterliggende en aanvullende voorzieningen en van eventuele multidisciplinaire zorgadviesteams en genoemd.

Doelstelling hiervan is te komen tot **een sluitende aanpak** voor overbelaste en in hun veiligheid en gezondheid bedreigde leerlingen en jongeren.

In dit kader zijn voor de scholen twee andere wetgevingstrajecten van belang:

1. De vorming van Centra voor Jeugd en Gezin.
2. ???????

In de samenwerking met ketenpartners in de zorg in en om de school kunnen de volgende aspecten beschreven worden.

Schoolniveau

- o Is er maximale expertise vanuit de kant van de gezinsondersteuning beschikbaar
- o Hoe is de communicatie met het Centrum voor Jeugd en Gezin geregeld
- o Hoe is het overleg met Jeugdextra ondersteuning geregeld
- o Is er (school)maatschappelijk werk beschikbaar voor de school
Zo ja, hoeveel en welke inzet is afgesproken

Bovenschools niveau

- o Is er een bovenschools ZAT of loketfunctie die onafhankelijk adviseert over wat leerlingen nodig hebben voor hun ontwikkeling en tevens handelingsgericht kan functioneren, d.w.z. besluitvorming over inzet door één van de deelnemende voorzieningen/instelling is gefaciliteerd.
- o Wie participeren in het ZAT/loketfunctie? Minimaal Jeugdzorg, leerplicht, jeugdgezondheidszorg en maatschappelijk werk.
- o Zijn de lijnen kort, loopt er niemand meer van loket naar loket
- o Zijn de routes voor ouders, leerkrachten en intern begeleiders voor het hele traject van signaleren tot vaststellen en toewijzen van extra ondersteuning duidelijk en toegankelijk voor iedereen

Lokaal of regionaal niveau

- o Is er een lokaal of regionaal educatief overleg (LEA/REA) waar de onderwijspartners overleg hebben met de gemeente en andere instellingen (kinderopvang, peuterspeelzalen, gezondheidsondersteuning en welzijn).
- o Zijn agendapunten zoals doorgaande lijn voorschoolse educatie naar basisonderwijs, onderwijsachterstanden, leerlingenvervoer, bevorderen integratie/segregatie tegengaan aan de orde
- o Zijn er sluitende afspraken als het gaat om de aansluiting van het onderwijs op het Centrum voor Jeugd en Gezin op schoolniveau
- o Zijn er sluitende afspraken voor de aanpak en samenwerking gericht op risico-gezinnen?
- o Zijn er structurele afspraken over de inzet van de zorgpartners (jeugdzorg, maatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, MEE-zorg (organisatie voor ondersteuning bij leven met een beperking) in het onderwijs, eventueel via het Centrum voor Jeugd en Gezin
- o Zijn er afspraken over de inzet van de geestelijke gezondheidsextra ondersteuning (GGZ) in het onderwijs

- Wordt er al gewerkt met een integraal kader van toewijzing van zorg door jeugdzorg en speciaal onderwijs

5.2 Samenwerking met onderwijspartners

Elke onderwijssector kent zijn eigen wetten en regels en ook een eigen taal. Passend Onderwijs zal ook moeten bevorderen dat de overgang naar een andere onderwijssector voor iedere leerling zonder obstakels en onnodige drempels kan plaatsvinden. Daarover staat in het referentiekader Passend Onderwijs opgenomen: *'Iedere school waarborgt voor alle leerlingen een effectieve overdracht van en naar een andere school of sector'*.

Met de onderwijspartners in de regio worden in ieder geval afspraken gemaakt over de te volgen procedure bij de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs: het in te vullen onderwijskundig rapport bij de overdracht naar een ander schooltype en de aanmeldingsprocedure en criteria voor toewijzing van lichte of zware ondersteuning aan leerlingen.

5.2.1 Regionaal overleg Passend Onderwijs

In de samenwerkingsverbanden i.o. voor Passend Onderwijs zijn onderwijspartners met elkaar in gesprek gegaan over de uitgangspunten en visies op Passend Onderwijs in de eigen regio. Verschillende aspecten die daarbij aan de orde kunnen komen, zijn o.a.:

- Afspraken met de regionale expertisecentra cluster 2, 3 en 4 over de inzet van ambulante begeleiding in de scholen.
- Welke bijdrage kan het (voortgezet) speciaal onderwijs leveren aan de realisering van passend aanbod en de 1-loketfunctie. Welke samenwerking rondom de extra ondersteuning voor leerlingen is mogelijk en wat betekent dit voor de trajectbegeleiding vanuit het regionale expertisecentra en de preventieve ambulante begeleiding?
- Good practice voorbeelden van afspraken over een gecombineerde inzet van extra ondersteuning (speciaal) onderwijs in onderwijs en extra ondersteuningsarrangementen.

Hoofdstuk 6: Ouders en zorgplicht

6.1 Contact met ouders

In school zijn de contacten met ouders op vaste momenten in het schooljaar gepland. Aan het begin van het schooljaar vindt er in elke groep een informatieavond plaats. Ouders krijgen uitleg over de inhoud van het onderwijsaanbod, de groeps-plannen en op welke manier de leerkrachten de evaluatie uitvoeren. Er wordt uitgelegd op welke manier hun kind wordt gevolgd d.m.v. de methodetoetsen en het leerlingvolgsysteem. In oktober vindt er een kennismakingsgesprekken plaats. Daar wordt gesproken over het welbevinden en de sociale vaardigheden van het kind. In februari en juni worden de ouders geïnformeerd over de vorderingen van hun kind (rapportgesprekken).

Tussentijds kunnen ouders altijd de vorderingen van hun kind met de leerkracht bespreken en is het ook mogelijk dat de leerkracht de ouders uitnodigt hiervoor. Indien er tijdens deze gesprekken afspraken worden gemaakt, worden deze vastgelegd door de leerkracht in een verslag (formulier oudergesprek). Het verslag wordt door de ouders getekend.

Indien er sprake is van een ondersteuningsvraag en de leerling besproken wordt in de leerlingenbespreking, worden de ouders direct (en voorafgaand aan de leerlingenbespreking) op de hoogte gebracht door de leerkracht. Bij leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte is er sprake van meer contact met de ouders. Leerkracht en de interne begeleider bespreken met de ouders de ondersteuningsvraag en de eventuele individuele handelingsplanning. Alle afspraken worden schriftelijk vastgelegd en door zowel de ouders als de leerkracht ondertekend. Wanneer het om een handelingsplan voor een leerling met een eigen leerlijn met aangepast uitstroomprofiel gaat, is het wettelijk verplicht dat ouders instemmen met het ontwikkelingsperspectief voor de leerling.

Ouders kunnen te allen tijde de gegevens van hun kind inzien. De leerkracht voegt relevante informatie van de ouders toe aan het leerlingendossier. Bij gesprekken met ouders wordt het totale functioneren van het kind altijd besproken. Als er aanvullende maatregelen nodig zijn, worden deze altijd vanaf het eerste moment in samenspraak met de ouders genomen.

De rechten en plichten voor ouders bij aanmelding van een leerling met extra ondersteuningsbehoefte is beschreven in hoofdstuk 1.5, de toelatingsprocedure.

Verslag oudergesprek

Naam van de leerling:

Datum gesprek:

Verslag opgesteld door:

Deelnemers aan het gesprek:

Aanleiding of doel van het gesprek:

Gesprekspunten vanuit de school:

Gesprekspunten vanuit de ouders:

Relevante informatie uit het gesprek:

Gemaakte afspraken:

Handtekening voor akkoord:

6.2 Zorgplicht Passend Onderwijs

Ouders zijn bij Passend Onderwijs direct belanghebbenden. Een belangrijk nevendoeel van Passend Onderwijs is de positie van ouders te verstevigen zowel op individueel als collectief niveau.

Op individueel niveau geldt dat ouders ondersteuning kunnen krijgen als zij met school verschillen van mening over de geschiktheid van het onderwijsaanbod voor hun kind. Eventueel kunnen zij daarbij een beroep doen op bemiddeling door een onafhankelijke partij. In het uiterste geval kunnen ouders terecht bij de landelijke geschillencommissie Zorgplicht Passend Onderwijs. De uitspraken van de geschillencommissie zijn bindend. In de schoolgids wordt dit duidelijk vermeld. De school heeft een klachtenregeling en is aangesloten bij de geschillencommissie Zorgplicht Passend Onderwijs.

(zie schoolgids: klachtenregeling van de school of schoolbestuur)

Bij de voorbereiding van aanmelding, indicatiestelling en toewijzing van extra ondersteuning, kunnen de ouders ook ondersteund worden. Op school zal de interne begeleider hier veelal voor beschikbaar zijn. Op school is er voorlichtingsmateriaal (folders en formulieren) voor ouders beschikbaar en zonodig kunnen ouders geholpen worden bij het invullen van deze formulieren.

Op collectief niveau geldt dat ouders er belang bij hebben om mee te kunnen beslissen over het onderwijsondersteuningsprofiel van de school en de kwaliteit daarvan. Ook over de toewijzing van extra onderwijsondersteuningsmiddelen geldt dat ouders medezeggenschap hebben conform de wet medezeggenschap. Onderwerpen van medezeggenschap van ouders in het kader van de Zorgplicht Passend Onderwijs zijn:

- Het ondersteuningsprofiel van de school;
- Het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband;
- Dekkend aanbod van onderwijsondersteuning;
- Inzet van onderwijs ondersteuningmiddelen;
- Bewaking van kwaliteit;
- Communicatie.

De medezeggenschap m.b.t. het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs wordt in de nieuwe wetgeving op bovenschools of bovenbestuurlijk niveau van het samenwerkingsverband geregeld.

Bijlagen

Bijlage : School

Rapportage Kind op de Gang

Protocol Leesproblemen en dyslexie

Ernstige Reken en wiskunde-problemen en dyscalculie

Overgangsprotocol

Model voor individueel ontwikkelperspectief

Voorbeeld overzicht Bijlagen bij het Ondersteuningsprofiel

Bijlage 1	Zorgpakket Leerlingenzorg	SWV
Bijlage 2	Stappenplan Zorg van het WSNS samenwerkingsverband	SWV
Bijlage 3	Uitgangspunten Handelingsgericht werken op school	SWV
Bijlage 4	Dyslexieprotocol	School
Bijlage 5	Formulier Plan van aanpak eigen leerlijn incl. Ontwikkelingsperspectief/uitstroom	school
Bijlage 6	Formulier Verslag oudergesprekken	School
Bijlage 7	Formulier Groepsoverzicht	School
Bijlage 8	Formulier Groepsplan	School
Bijlage 9	Formulier Individueel handelingsplan	School
Bijlage 11	Formulier Verslag leerlingenbespreking	School
Bijlage 12	Formulier Verslag groepsbespreking	school
Bijlage 13	Doorstroom of overgangsprotocol inclusief PO-VO overgang	School
Bijlage 14	Document Archivering leerlinggegevens/dossier	School
Bijlage 15	Toetskalender LVS	School
Bijlage 16	Protocol medisch handelen door personeel van de school	OPOS
Bijlage 17	Protocol Ernstige reken en wiskunde problematiek en Dyscalculie	SWV
Bijlage 18	Checklist Toegankelijkheid gebouw en schoolomgeving	SWV
Bijlage 19	Protocol pesten (incl. internetprotocol)	school

Gebruikte bronnen:

Algemene Vereniging van Schoolleiders , Kind op de Gang. Utrecht: AVS.

Balvert, M. (december 2010). Informatie begeleiding Passend Onderwijs en invoering Handelingsgericht werken volgens de 1-zorgroute. Drachten: Cedin.

Balvert, M. en Kooiker, N. (december 2010). Opbrengstgericht werken met groepsplannen. Drachten: Cedin.

Clijsen, A. (2007). 1-zorgroute naar handelingsgericht werken. WSNS+.

Harten, D.R. (28 juni 2010). Passend Onderwijs en het Referentiekader voor de Zorgplicht. Utrecht: PO-raad, VO-raad, WEC-raad. AOC Raad en MBO Raad.

Hoffmans, C. (2010). Het onderwijszorgprofiel Primair Onderwijs. Hoffmans en Heegsma Partners in ontwikkeling

Hoffmans, C. (2010). Het ondersteuningsprofiel Primair Onderwijs, Hoffmans en Heegsma Partners in ontwikkeling

Pameijer, N., Beukering, T. en de Lange, S.; Handelingsgericht werken: een handreiking voor het schoolteam, Leuven/Den Haag 2009.

OBS Bontebok; Zorgplan OBS Bontebok, Bontebok, november 2009.

Samenwerkingsverband Westerkwartier Roden; Stappenplan Leerlingenzorg, september 2010.